Onsdagen, 18 januari 2023

P9_TA(2023)0011

Mänskliga rättigheter och demokrati i världen och Europeiska unionens politik på området – årsrapport 2022

Europaparlamentets resolution av den 18 januari 2023 om mänskliga rättigheter och demokrati i världen och Europeiska unionens politik på området – årsrapport 2022 (2022/2049(INI))

(2023/C 214/06)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*),

— med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,

— med beaktande av artiklarna 2, 3, 8, 21 och 23 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget),

— med beaktande av artiklarna 17 och 207 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),

— med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, särskilt principerna 2, 3, 11 och 17,

— med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och av FN:s övriga konventioner om och instrument för mänskliga rättigheter,

— med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter,

— med beaktande av FN:s konvention om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord från 1948 och resolution 43/29 från FN:s råd för mänskliga rättigheter om förebyggande av folkmord av den 22 juni 2020,

— med beaktande av Förenta nationernas internationella konvention mot tagande av gisslan av den 17 december 1979,

— med beaktande av FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor av den 18 december 1979,

— med beaktande av förklaringen om avskaffande av alla former av intolerans och diskriminering på grundval av religion eller trosuppfattning, som FN:s generalförsamling proklamerade i sin resolution 36/55 av den 25 november 1981,

— med beaktande av FN:s konvention av den 10 december 1984 mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning,

— med beaktande av FN:s förklaring om rättigheter för personer som tillhör nationella eller etniska, religiösa och språkliga minoriteter av den 18 december 1992,

— med beaktande av FN:s förklaring om människorättsförsvarare, som enhälligt antogs den 9 december 1998,

— med beaktande av FN:s konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989 och dess två fakultativa protokoll, som antogs den 25 maj 2000,

— med beaktande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning av den 13 december 2006, som trädde i kraft i EU den 21 januari 2011 i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG av den 26 november 2009 om ingående från Europeiska gemenskapens sida av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ([1]),

— med beaktande av den internationella konventionen till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden, som antogs av FN:s generalförsamling den 20 december 2006,

([1]) EUT L 23, 27.1.2010, s. 35.

Onsdagen, 18 januari 2023

— med beaktande av FN:s förklaring om urfolks rättigheter, som antogs den 13 september 2007, och Internationella arbetsorganisationens konvention nr 169 om ursprungsfolk och stamfolk från 1989,

— med beaktande av FN:s vapenhandelsfördrag, i synnerhet artikel 7, om export och exportbedömning och Europeiska unionens uppförandekod för vapenexport,

— med beaktande av Pekingdeklarationen av den 15 september 1995,

— med beaktande av Agenda 2030 för hållbar utveckling, som antogs den 25 september 2015, särskilt målen 1, 4, 5, 8, 10 och 16,

— med beaktande av den globala pakten för säker, ordnad och reguljär migration av 19 december 2018 och 2018 års globala flyktingpakt,

— med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution av den 24 mars 2022 om de humanitära konsekvenserna av aggressionen mot Ukraina,

— med beaktande av bedömningen från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter av den 31 augusti 2022 om människorättsfrågor i den uiguriska autonoma regionen Xinjiang, Folkrepubliken Kina,

— med beaktande av uttalandet från ordföranden för FN:s oberoende internationella undersökningskommission om Ukraina vid det 51:a mötet i rådet för mänskliga rättigheter den 23 september 2022,

— med beaktande av handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling 1994 samt resultaten från dess översynskonferenser,

— med beaktande av Europarådets konventioner om skydd av mänskliga rättigheter och mänsklig värdighet vid biologisk och medicinsk tillämpning (CETS nr 164), som antogs den 4 april 1997, och protokollen till denna, om åtgärder mot människohandel (CETS nr 197), som antogs den 16 maj 2005, och om skydd av barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp (CETS nr 201), som antogs den 25 oktober 2007,

— med beaktande av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i nära relationer (Istanbulkonventionen) av den 11 maj 2011, som inte alla medlemsstater ratificerat,

— med beaktande av Europarådets protokoll nr 6 till konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, avseende avskaffande av dödsstraffet,

— med beaktande av den resolution som Europarådets ministerkommitté antog den 16 mars 2022 om upphörande av Ryska federationens medlemskap i Europarådet,

— med beaktande av Europeiska rådets slutsatser om Ukraina av den 30 och 31 maj 2022,

— med beaktande av rådets förordning (EU) 2020/1998 av den 7 december 2020 om restriktiva åtgärder mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna ([2]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947 av den 9 juni 2021 om inrättande av instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen ([3]),

— med beaktande av rådets slutsatser av den 12 juli 2021 om EU:s prioriteringar i FN under FN:s generalförsamlings 76:e session (september 2021–september 2022),

— med beaktande av rådets slutsatser av den 24 januari 2022 om EU:s prioriteringar i FN:s forum för mänskliga rättigheter 2022,

([2]) EUT L 410 I, 7.12.2020, s. 1.
([3]) EUT L 209, 14.6.2021, s. 1.

— med beaktande av rådets slutsatser av den 18 juli 2022 om EU:s prioriteringar i FN under FN:s generalförsamlings 77:e session (september 2022–september 2023),

— med beaktande av det gemensamma meddelandet från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och kommissionen av den 25 mars 2020 med titeln EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024 (JOIN(2020)0005) och rådets slutsatser av den 18 november 2020 om denna,

— med beaktande av det gemensamma meddelandet från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och kommissionen av den 25 november 2020 EU:s handlingsplan III: En ambitiös agenda för jämställdhet och kvinnors egenmakt i EU:s yttre åtgärder (JOIN(2020)0017),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 24 mars 2021 om EU:s strategi för barnets rättigheter (COM(2021)0142),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 mars 2021 med titeln En jämlikhetsunion: strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030 (COM(2021)0101),

— med beaktande av EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare, som rådet antog den 14 juni 2004,

— med beaktande av EU:s riktlinjer för främjande av efterlevnaden av internationell humanitär rätt ([4]), i dess lydelse från 2009,

— med beaktande av EU:s riktlinjer om dödsstraff, i den lydelse som rådet antog den 12 april 2013,

— med beaktande av EU:s riktlinjer för främjande och skydd av religions- och trosfrihet, som antogs av rådet den 24 juni 2013,

— med beaktande av EU:s riktlinjer för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna för homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella (hbti-personer), som rådet antog den 24 juni 2013,

— med beaktande av EU:s riktlinjer om mänskliga rättigheter vad gäller yttrandefrihet online och offline, som rådet antog den 12 maj 2014,

— med beaktande av EU:s riktlinjer om mänskliga rättigheter – icke-diskriminering inom de yttre åtgärderna, som rådet antog den 18 mars 2019,

— med beaktande av EU:s riktlinjer om mänskliga rättigheter – säkert dricksvatten och sanitet, som rådet antog den 17 juni 2019,

— med beaktande av de reviderade riktlinjerna för EU:s politik gentemot tredjeländer i fråga om tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, som rådet antog den 16 september 2019,

— med beaktande av EU:s reviderade riktlinjer för dialoger om mänskliga rättigheter med partnerländer/tredjeländer, som rådet godkände den 22 februari 2021,

— med beaktande av bedömningen av förverkligandet av Europatanken från Europaparlamentets utredningstjänst av den 24 augusti 2022 om EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 12 september 2012 En grund för demokrati och hållbar utveckling: EU:s samarbete med det civila samhället på området yttre förbindelser (COM(2012)0492),

([4]) EUT C 303, 15.12.2009, s. 12.

Onsdagen, 18 januari 2023

— med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 (COM(2022)0071),

— med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om förbud mot produkter som tillverkats genom tvångsarbete på unionens marknad (COM(2022)0453),

— med beaktande av EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2021 från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik,

— med beaktande av Europeiska ombudsmannens strategiska initiativ av den 7 juli 2021 om hur kommissionen säkerställer respekten för de mänskliga rättigheterna inom ramen för internationella handelsavtal,

— med beaktande av Europaparlamentets Sacharovpris för tankefrihet, som 2021 tilldelades Aleksej Navalnyj, en framstående rysk politiker, jurist och antikorruptionsaktivist som suttit frihetsberövad i Ryssland sedan januari 2021,

— med beaktande av sin resolution av den 3 juli 2018 om kränkningar av urbefolkningarnas rättigheter i världen, inklusive markrofferi ([5]),

— med beaktande av sin resolution av den 15 januari 2019 om EU:s riktlinjer och mandatet för EU:s särskilda sändebud för främjandet av religions- och trosfrihet utanför EU ([6]),

— med beaktande av sin resolution av den 23 oktober 2020 om jämställdhet inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik ([7]),

— med beaktande av sin resolution av den 10 mars 2021 med rekommendationer till kommissionen om företagens tillbörliga aktsamhet och ansvarsskyldighet ([8]),

— med beaktande av sin resolution av den 19 maj 2021 om skydd av de mänskliga rättigheterna och EU:s externa migrationspolitik ([9]),

— med beaktande av sin resolution av den 19 maj 2021 om klimatförändringarnas konsekvenser för de mänskliga rättigheterna och miljöförsvararnas roll i denna fråga ([10]),

— med beaktande av sin resolution av den 8 juli 2021 om EU:s globala system för människorättsliga sanktioner (EU:s Magnitskijlag) ([11]),

— med beaktande av sin resolution av den 16 september 2021 med rekommendationer till kommissionen om att fastställa könsrelaterat våld som ett nytt brottsområde förtecknat i artikel 83.1 i EUF-fördraget ([12]),

— med beaktande av sin rekommendation av den 17 februari 2022 till rådet och vice-ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om korruption och mänskliga rättigheter ([13]),

([5]) EUT C 118, 8.4.2020, s. 15.
([6]) EUT C 411, 27.11.2020, s. 30.
([7]) EUT C 404, 6.10.2021, s. 202.
([8]) EUT C 474, 24.11.2021, s. 11.
([9]) EUT C 15, 12.1.2022, s. 70.
([10]) EUT C 15, 12.1.2022, s. 111.
([11]) EUT C 99, 1.3.2022, s. 152.
([12]) EUT C 117, 11.3.2022, s. 88.
([13]) EUT C 342, 6.9.2022, s. 295.

— med beaktande av sin resolution av den 17 februari 2022 om mänskliga rättigheter och demokrati i världen och Europeiska unionens politik på området – årsrapport 2021 ([14]), och sina tidigare resolutioner om föregående årsrapporter,

— med beaktande av sin resolution av den 7 april 2022 om EU:s skydd av barn och ungdomar som flyr på grund av kriget i Ukraina ([15]),

— med beaktande av sin resolution av den 3 maj 2022 om förföljelse av minoriteter på grund av trosuppfattning eller religion ([16]),

— med beaktande av sin resolution av den 3 maj 2022 om en EU-strategi för att främja utbildning för barn i världen och mildra konsekvenserna av covid-19-pandemin ([17]),

— med beaktande av sin resolution av den 5 maj 2022 om konsekvenserna av kriget mot Ukraina för kvinnor ([18]),

— med beaktande av sin resolution av den 19 maj 2022 om kampen mot strafflöshet för krigsförbrytelser i Ukraina ([19]),

— med beaktande av sin resolution av den 9 juni 2022 om människorättssituationen i Xinjiang, däribland polisdokumenten från Xinjiang ([20]),

— med beaktande av sin resolution av den 9 juni 2022 om ett nytt handelsinstrument för att förbjuda produkter som tillverkats genom tvångsarbete ([21]),

— med beaktande av sin resolution av den 9 juni 2022 om globala hot mot aborträtten: Högsta domstolens eventuella inskränkningar i aborträtten i USA ([22]) och sin resolution av den 7 juli 2022 om beslutet från Förenta staternas högsta domstol att upphäva aborträtten i USA och behovet att skydda aborträtten och kvinnors hälsa i EU ([23]),

— med beaktande av sina resolutioner om kränkningar av mänskliga rättigheter samt av demokratiska och rättsstatliga principer (brådskande resolutioner) som antagits i enlighet med artikel 144 i arbetsordningen sedan 2019, och särskilt de som antogs 2021 och 2022,

— med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,

— med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikes frågor (A9-0298/2022), och av följande skäl:

A. Europeiska unionen bygger på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, enligt vad som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget. Unionens åtgärder i internationella sammanhang bör utgå från de principer som har legat till grund för dess egen tillblivelse, utveckling och utvidgning och som den strävar efter att föra fram i resten av världen, såsom anges i artikel 21 i EU-fördraget.

B. Ett effektivt skydd och försvar av de mänskliga rättigheterna samt mänsklig värdighet måste stå i centrum för EU:s hela externa politik, inbegripet utveckling, handel, säkerhet och försvar, migration, grannskap och utvidgning.

([14]) EUT C 342, 6.9.2022, s. 191.
([15]) EUT C 434, 15.11.2022, s. 50.
([16]) EUT C 465, 6.12.2022, s. 33.
([17]) EUT C 465, 6.12.2022, s. 44.
([18]) EUT C 465, 6.12.2022, s. 155.
([19]) EUT C 479, 16.12.2022, s. 68.
([20]) EUT C 493, 27.12.2022, s. 96.
([21]) EUT C 493, 27.12.2022, s. 132.
([22]) EUT C 493, 27.12.2022, s. 120.
([23]) Antagna texter, P9_TA(2022)0302.

C. Enhetlighet mellan EU:s interna och externa politik är en oumbärlig del av en trovärdig och effektiv EU-politik för mänskliga rättigheter.

D. Unionen är starkt övertygad om och stöder till fullo multilateralismen, en regelbaserad global ordning som bygger på respekt för internationell rätt och demokratiska processer, och uppsättningen universella värden, principer och normer, inklusive de som fastställs i FN-stadgan, som vägleder FN:s medlemsstater och deras ömsesidiga förbindelser.

E. Jämställdhet är ett av EU:s centrala värden. Rätten till likabehandling och frihet från diskriminering är en grundläggande rättighet som fastställs i fördragen och i stadgan, och den bör respekteras till fullo. Rätten till personlig integritet är av största vikt enligt artikel 3 i stadgan. Jämställdhetsintegrering och ett intersektionellt förhållningssätt bör därför genomföras och inlemmas som en övergripande princip i all EU:s verksamhet och politik.

F. Den ökade auktoritarismen, illiberalismen, populismen och kränkningar av mänskliga rättigheter runt om i världen hotar den globala regelbaserade ordningen och de värden och principer som EU bygger på. Enligt 2021 års Democracy Index lever för närvarande mindre än hälften av världens befolkning (45,7 %) i demokratier ”av något slag” och mer än 37 % bor i auktoritära styren.

G. Terrorism är fortfarande ett av de allvarligaste hoten mot internationell fred och säkerhet och utgör en tydlig kränkning av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

H. Covid-19-pandemin har orsakat bakslag i skyddet av mänskliga rättigheter i hela världen som en konsekvens av de instrument och politik som införts under förevändning av att bromsa spridningen, vilket i många fall kopplats till förlust av statliga demokratiska principer i ett antal stater.

I. Miljörelaterade nödsituationer, inbegripet sådana som beror på klimatförändringar och avskogning, leder till kränkningar av de mänskliga rättigheterna och påverkar inte bara människorna i deras omedelbara närhet, utan även mänskligheten som helhet. Under de senaste åren har en ökning skett av mord på och attacker och andra former av våld mot de som försvarar de mänskliga rättigheterna, miljön och befolkningens tillgång till sin jord och sina naturresurser. Klimatförändringar och miljöförstöring är två akuta och sammanlänkade utmaningar som ligger till grund för både hållbar utveckling och åtnjutandet av mänskliga rättigheter globalt.

J. Energikrisen, utöver den produktionskris som Europa står inför, kan leda till ökad fattigdom och sårbarhet på den europeiska kontinenten, med en potentiellt skadlig inverkan på de mänskliga rättigheterna.

K. Kränkningar av rätten till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, inbegripet rätten till trosfrihet och rätten att inte ha någon trosuppfattning, att anamma teistiska, agnostiska eller ateistiska åsikter, att ändra eller lämna sin religion, att offentligt uttrycka sin tro, ger upphov till förtryck, konflikter och krig runt om i världen.

Allmänna trender och globala utmaningar i fråga om demokrati och mänskliga rättigheter

1. Europaparlamentet bekräftar att de mänskliga rättigheterna är universella och odelbara och att varje människa har en inneboende värdighet. Parlamentet betonar i detta avseende sitt åtagande att bemöta utmaningarna i fråga om mänskliga rättigheter inom EU och världen över och upprepar att EU och dess medlemsstater är skyldiga att sträva efter att vara en global ledare när det gäller att främja och skydda mänskliga rättigheter, grundläggande friheter och demokratin i enlighet med EU:s grundläggande värden.

2. Europaparlamentet vidhåller att skyddet av de mänskliga rättigheterna, de grundläggande friheterna och varje människas värdighet måste utgöra fundamentet i EU:s externa politik. Parlamentet uppmuntrar i detta syfte EU att sträva efter ett fortsatt ambitiöst åtagande så att skyddet av de mänskliga rättigheterna på ett effektivt sätt införlivas som en central del i all EU-politik och efter att göra EU:s interna och externa politik mer enhetlig på detta område.

3. Europaparlamentet påminner om att EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024 bör användas som en färdplan för EU:s prioriteringar avseende mänskliga rättigheter och därmed stå i centrum för all EU:s externa politik. Parlamentet betonar vikten av att medlemsstaterna övertar ansvaret för EU:s handlingsplan och offentligt rapporterar om sina åtgärder enligt denna. Parlamentet uppmuntrar nationella och regionala parlament, nationella människorättsinstitutioner och organisationer i det civila samhället att samarbeta med myndigheter på medlemsstatsnivå om deras bidrag till genomförandet av EU:s externa politik för mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar till att involvera parlamentet i rådets framtida översyner och uppdateringar av EU:s riktlinjer för mänskliga rättigheter och till att större transparens i genomförandet av dem säkerställs.

4. Europaparlamentet uttrycker djup oro över att de mänskliga rättigheterna och demokratin är starkt hotade över hela världen och kan konstatera att antalet demokratier fortsätter att minska, samtidigt som antalet auktoritära regimer ökar och nästan 75 % av världens befolkning upplever att situationen för de mänskliga rättigheterna i deras land har försämrats det senaste året. Parlamentet ser med oro på de allvarliga kränkningarna av de mänskliga rättigheterna och internationell humanitär rätt på allt fler platser runt om i världen samt den utbredda straffriheten för dessa kränkningar.

5. Europaparlamentet beklagar djupt att vissa auktoritära ledare, trots att det finns ett behov av att genom global solidaritet fokusera på att bemöta hotet från klimatförändringarna och återhämtningen från de negativa effekterna av covid-19-pandemin, har, utöver att missköta pandemin och de globala resurserna, förstärkt sitt förtryck mot den politiska oppositionen, oliktänkande, människorättsförsvarare, det civila samhällets organisationer, inbegripet samhällsstyrda och trosbaserade organisationer, och oberoende medier, samt drivit på och utökat pågående interna och internationella konflikter och startat nya, med förödande konsekvenser för de mänskliga rättigheterna. Parlamentet fördömer de flertalet fall där auktoritära ledare missbrukat pandemins effekter för att motivera en skärpning av sin repressiva politik.

6. Europaparlamentet betonar vikten av att EU och dess medlemsstater konsekvent agerar tillsammans, särskilt i multilaterala forum, för att ta itu med globala utmaningar för mänskliga rättigheter och demokrati och för att upprätthålla konsekvens inom sin inre och yttre politik. Parlamentet anser att bibehållandet av regeln om enhällighet för vissa av EU:s utrikespolitiska beslut, inbegripet sanktioner mot dem som begår brott mot de mänskliga rättigheterna, står i vägen för nödvändiga avgörande åtgärder grund av förändrade geopolitiska omständigheter och därför bör omprövas.

7. Europaparlamentet kräver att EU och dess medlemsstater ska stärka sina insatser över hela världen i syfte att stödja demokratin och de mänskliga rättigheterna. Parlamentet uppmanar i detta avseende EU och dess medlemsstater att, såväl enskilt som i samarbete med likasinnade internationella partner, avvärja oacceptabla försök att försvaga de demokratiska institutionerna och universella mänskliga rättigheter och begränsa det utrymme och den funktion som civilsamhället har. Parlamentet bekräftar på nytt värdet av multilateralism som ett instrument för att uppnå detta mål. Parlamentet betonar vikten av att sätta demokrati och människorättsfrågor i centrum för EU:s diplomatiska förbindelser med alla motparter, särskilt med länder som betraktas som strategiska partner. Parlamentet betonar dessutom vikten av att sätta människorättsfrågor i centrum för EU:s parlamentariska verksamhet, bland annat genom att uppgradera underutskottet för mänskliga rättigheter till ett fristående utskott. Parlamentet noterar lanseringen den 26 augusti 2022 av ett pilotprojekt för att inrätta en europeisk diplomatakademi.

8. Europaparlamentet upprepar att det ambitiösa åtagandet och retoriken inom EU:s utrikespolitik för mänskliga rättigheter kräver att EU föregår med gott exempel för att undvika att trovärdigheten undergrävs när EU motsätter sig den globala demokratiska nedgången. Parlamentet uppmanar EU:s institutioner och organ, inklusive Europeiska utrikestjänsten, att se till att EU:s och medlemsstaternas skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter genomförs konsekvent i EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Parlamentet uppmuntrar dem i detta avseende att använda alla diplomatiska verktyg, både privat och offentligt, och både bilateralt och i multilaterala forum, för att ta upp människorättsfrågor med partnerländer. Parlamentet upprepar sin uppmaning till EU att vara särskilt noga med att bedöma och förhindra alla överträdelser i samband med sin egen politik, sina projekt och sin egen finansiering, bland annat av Europeiska investeringsbanken och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling, i tredjeländer och att skapa en klagomålsmekanism för personer eller grupper vars rättigheter kan ha kränkts av EU:s verksamhet i dessa länder.

Aggressionskriget mot Ukraina

9. Europaparlamentet fördömer i starkast möjliga ordalag Rysslands olagliga, ogrundade och oprovocerade aggressionskrig mot Ukraina, samt Belarus inblandning som möjliggör för Ryssland att utföra dödliga attacker mot Ukraina från belarusiskt territorium. I detta avseende uttrycker parlamentet sin djupa bedrövelse över det mänskliga lidandet och fördömer de allvarliga kränkningarna av de mänskliga rättigheterna och internationell humanitär rätt, som ryska väpnade styrkor och deras inofficiella styrkor gjort sig skyldiga till i Ukraina.

Onsdagen, 18 januari 2023

10. Europaparlamentet ser positivt på gemensamma insatser från EU, dess medlemsstater och det civila samhället som reaktion på kriget. Parlamentet ser dessutom positivt på den solidaritet som ett stort antal länder visat gentemot Ukraina, vilket har framgått av deras ståndpunkt vid FN:s generalförsamlings sessioner och omröstningar om det olagliga kriget i Ukraina. Parlamentet upprepar behovet av att öka EU:s diplomatiska ansträngningar gentemot de stater som avstod från att rösta eller röstade emot den resolution som antogs av FN:s generalförsamling den 2 mars 2022 om angrepp mot Ukraina och följande resolutioner i frågan för att förklara allvaret i Rysslands aggression och behovet av ett enhälligt svar från det internationella samfundet mot denna uppenbara kränkning av internationell rätt. Parlamentet begär att EU och dess medlemsstater ska ge det ukrainska folket det stöd de behöver för att försvara sin frihet, demokratin, de mänskliga rättigheterna och internationell rätt. Parlamentet ser positivt på de sanktioner utan motstycke som införts i samband med kriget och efterlyser ett samordnat genomförande av dem. Parlamentet uppmanar dessutom EU och dess medlemsstater att stödja insatser och stärka oberoende ryska organisationer i det civila samhället i syfte att bidra till att lägga grunden till en framtida demokrati i Ryssland.

11. Europaparlamentet fördömer starkt och är djupt oroat över de grymheter, krigsförbrytelser och allvarliga kränkningar av internationell humanitär rätt, inbegripet sexuellt våld, könsrelaterat våld och tortyr och mord på civila och krigsfångar, som har begåtts av ryska väpnade styrkor och deras inofficiella styrkor under Rysslands aggressionskrig mot Ukraina. Parlamentet kräver att alla nödvändiga åtgärder vidtas för att se till att de som begått krigsförbrytelser och kränkningar av de mänskliga rättigheterna i Ukraina identifieras och hålls ansvariga så snart som möjligt och för att tillhandahålla effektiva rättsmedel för de skador som lidits av ukrainska civila. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fortsätta att erbjuda sitt fulla stöd till relevanta berörda parter, åtgärder och mekanismer på detta område, däribland de ukrainska åklagarna, utredarna och rättsväsendet, Internationella brottmålsdomstolen (ICC), undersökningskommissionen vid FN:s råd för mänskliga rättigheter och nationella utredningar enligt principen om universell jurisdiktion. Parlamentet välkomnar i detta avseende att EU har gett stöd till Internationella brottmålsdomstolens utredningskapacitet för att hjälpa den att utöka sina utredningar av krigsförbrytelser i Ukraina. Parlamentet betonar vikten av att skyndsamt kunna samla in och säkra bevis om krigsbrott och brott mot mänskligheten och ser positivt på civilsamhällets arbete i detta syfte. Parlamentet uppmanar kommissionen att tillhandahålla allt nödvändigt stöd i denna process, inbegripet finansiering från instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI – Europa i världen), och kräver att medlemsstaterna själva engagerar sig i denna process när de har möjlighet. Parlamentet ser positivt på det ändrade mandatet för EU:s rådgivande uppdrag i Ukraina och kommissionens förslag att förlänga Eurojusts mandat att ge stöd åt att bekämpa straffrihet i alla sammanhang. Parlamentet begär att ett välgrundat beslut fattas om vilka lösningar som är lämpligast för att kunna ställa de personer och enheter till svars som möjliggjort Rysslands aggressionskrig mot Ukraina och krigsbrotten på ukrainskt territorium, vilket bör inbegripa aktivering av aggressionsbrott i en särskild internationell domstol under ICC:s jurisdiktion.

12. Europaparlamentet begär att EU och dess medlemsstater ska fortsätta använda alla de instrument som står till deras förfogande och stödja kampen för att befria Ukraina från sina ockupanter och för att hjälpa personer som flyr Ukraina och söker stöd i EU:s medlemsstater. Parlamentet noterar att 8,8 miljoner ukrainare har kommit in i EU sedan Rysslands aggressionskrig mot Ukraina inleddes, av vilka 4 miljoner är registrerade för tillfälligt skydd eller liknande nationella skyddssystem i Europa. Parlamentet välkomnar alla uttryck för solidaritet och stöd till det ukrainska folket från EU-medborgarna, inbegripet deras deltagande i humanitärt bistånd, och välkomnar utlösandet av direktivet om tillfälligt skydd ([24]) för att tillhandahålla omedelbart skydd och rättigheter för fördrivna ukrainare som anländer till EU. Parlamentet understryker vikten av ökad finansiering för mottagarländerna, inbegripet ett större fokus på tillgång till utbildning, ekonomiska möjligheter, boende, hälso- och sjukvård och integration i mottagarsamhällena. Parlamentet betonar behovet av stöd till bland andra offer för sexuellt, könsrelaterat och reproduktivt våld.

13. Europaparlamentet fördömer den påtvingade omplaceringen och deporteringen av ukrainska barn, även från hälso- och sjukvårdsinstitutioner, till Ryska federationen och de ryskockuperade territorierna i Ukraina och de påtvingade adoptionerna av dem till ryska familjer. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att hjälpa till att lokalisera dessa barn och återförena dem med sina familjer eller vårdnadshavare.

([24]) Rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta (EGT L 212, 7.8.2001, s. 12).

14. Europaparlamentet understryker att det olagliga, omotiverade och oprovocerade aggressionskriget mot Ukraina har haft en enorm inverkan på den globala livsmedelstryggheten, med tanke på att Ukraina är världens femte största spannmålsexportör.

15. Europaparlamentet uttrycker djup oro över säkerheten vid kärntekniska anläggningar i Ukraina, som befinner sig i ständig fara för militär beskjutning. Parlamentet uppmanar EU, dess medlemsstater och det internationella samfundet att upprätta säkerhetszoner kring dessa kärntekniska anläggningar.

Stärkande av EU:s politik, instrument och diplomatiska förbindelser för att skydda och främja de mänskliga rättigheterna och demokratin i världen

NDICI – Europa i världen och det tematiska programmet om mänskliga rättigheter och demokrati

16. Europaparlamentet begär att EU ska reflektera över hur man kan främja och på bästa sätt tillämpa en människorättsbaserad strategi i alla EU:s instrument och strategier i syfte att stärka EU:s externa människorättspolitik och anpassa sig till och forma den föränderliga geopolitiska situationen. Parlamentet understryker att NDICI – Europa i världen, inbegripet dess tematiska program om mänskliga rättigheter och demokrati, är ett av EU:s viktigaste verktyg för att kunna förbättra människorättssituationen runt om i världen och bidra till att främja motståndskraftiga, inkluderande och demokratiska samhällen samtidigt som man motverkar inflytandet från auktoritära regimer. Parlamentet betonar att det är mycket viktigt att lokala civilsamhällesaktörer åtar sig att skydda mänskliga rättigheter och demokratin i sina länder, och upprepar sin begäran att dessa fullt ut ska involveras i all relevant extern verksamhet från EU:s sida. Parlamentet välkomnar i detta avseende det ovärderliga stöd som för närvarande ges till det civila samhällets organisationer och aktivister över hela världen inom ramen för det tematiska programmet för mänskliga rättigheter och demokrati inom NDICI – Europa i världen och inom ramen för det europeiska initiativet för demokrati. Parlamentet framhåller den betydelse som NDICI – Europa i världen fäster vid att främja mänskliga rättigheter och demokrati inom strategiska internationella och lokala partner, bland annat genom EU:s valobservatörsuppdrag. Parlamentet understryker sin roll i instrumentets programplaneringsprocess och uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att förbättra utbytet av all relevant information i god tid för att ge parlamentet möjlighet att fullgöra sin uppgift i enlighet med fördragen, särskilt vid geopolitiska högnivådialoger med kommissionen. Parlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att inleda en dialog med parlamentet för att säkerställa förbättringar i detta avseende.

17. Europaparlamentet betonar vikten av långsiktig planering och fortsatt stöd till projekt och initiativ inom ramen för NDICI, särskilt när det gäller regioner som drabbats av konflikter, krig och naturkatastrofer. Parlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att integrera demokratistöd som en övergripande prioritering i alla tematiska och geografiska program inom NDICI – Europa i världen.

18. Europaparlamentet upprepar sitt krav på större insyn i människorättsrelaterade bestämmelser i finansieringsavtal inom ramen för instrumentet Europa i världen, och ett klargörande av mekanismen och kriterierna för upphävande av sådana avtal vid kränkning av de mänskliga rättigheterna, de demokratiska principerna eller rättsstatsprincipen samt i allvarliga fall av korruption. Parlamentet uppmanar kommissionen att avstå från att använda budgetstöd till tredjeländers regeringar som operativ form för samarbete med länder med utbredda kränkningar av de mänskliga rättigheterna och förtryck av människorättsförsvarare.

EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter

19. Europaparlamentet stöder till fullo det arbete som EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter bedriver för att försvara och främja mänskliga rättigheter i världen genom förbindelser med tredjeländer och samarbete med likasinnade partner samt dennes viktiga roll när det gäller att effektivisera EU:s människorättspolitik genom insatser som förbättrar enhetligheten. Parlamentet understryker behovet av ett nära samarbete mellan EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter och andra särskilda representanter för länder och regioner så att den enhetligheten ytterligare kan förbättras, och begär att EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter och dennes roll ska bli synligare. Parlamentet betonar vikten av att EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter fortsätter att samarbeta med internationella organisationer, inbegripet FN och dess särskilda rapportörer som utsetts av FN:s råd för mänskliga rättigheter, och med företrädare för eller sändebud från andra länder med ansvar för mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter att offentligt engagera sig mer i enskilda människorättsförsvarare och att nära samarbeta med EU- och landbaserade organisationer i det civila samhället och människorättsförsvarare. Parlamentet understryker vikten av att EU:s särskilda representanter för nationella och regionala situationer samarbetar med nationella myndigheter i skyddet av mänskliga rättigheter och enskilda fall. Parlamentet uppmuntrar EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter att fortsätta med diplomatiska insatser för att stärka EU:s stöd till internationell humanitär rätt och internationell rättskipning.

20. Europaparlamentet upprepar att utnämningen av den särskilda representanten för mänskliga rättigheter bör vara föremål för en föregående utfrågning i parlamentet. Parlamentet rekommenderar att man inrättar en ram där EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter är ansvarig inför parlamentet för att uppnå de mål som angetts i EU:s särskilda representants arbetsprogram i början av deras mandat och regelbundet måste avge en rapport om framstegen mot dessa mål. Parlamentet betonar att även om parlamentet upprätthåller samarbetet med utrikestjänsten, förstärkt genom rådets beslut 2010/427/EU ([25]) och förklaringen från vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik från 2010 om politisk ansvarsskyldighet, är det nödvändigt att ytterligare stärka ramen för interinstitutionella förbindelser mellan parlamentet och utrikestjänsten, inbegripet dess delegationer, i människorättsfrågor. Parlamentet betonar att Europeiska utrikestjänsten måste involvera parlamentet i utarbetandet av vägledande anmärkningar för genomförandet av EU:s instrument för mänskliga rättigheter, såsom EU:s riktlinjer för mänskliga rättigheter och EU:s mekanismer för tillbörlig aktsamhet och korruptionsbekämpning, bland annat i tredjeländer.

21. Europaparlamentet betonar vikten av att ta itu med de utmaningar som uppstår vid samordningen mellan EU:s institutioner när det gäller förvaltningen av EU:s yttre förbindelser när det gäller mänskliga rättigheter. Parlamentet välkomnar det utökade samarbetet mellan EU-delegationerna, utrikestjänstens huvudkontor och generaldirektoratet för internationella partnerskap i fråga om akuta enskilda fall som rör människorättsförsvarare.

EU:s särskilda sändebud för främjande av religions- och trosfrihet utanför EU

22. Europaparlamentet beklagar att tjänsten som EU:s särskilda sändebud för främjande av religions- och trosfrihet utanför EU har varit vakant i mer än ett år. Parlamentet upprepar sin uppmaning till rådet och kommissionen att göra en transparent och heltäckande bedömning av det särskilda sändebudets effektivitet och mervärde, inbegripet vad gäller dess institutionella ställning, för att tillföra det särskilda sändebudet tillräckliga personella och ekonomiska resurser och på lämpligt sätt stödja det särskilda sändebudets institutionella mandat, kapacitet och uppgifter. Parlamentet välkomnar utnämningen den 7 december 2022 av Frans van Daele till särskilt sändebud för främjandet av religions- och trosfrihet utanför EU. Parlamentet påminner om att det särskilda sändebudets uppgifter bör inriktas på att främja och skydda tankefrihet, samvetsfrihet, religions- och trosfrihet, inbegripet rätten att inte ha någon trosuppfattning, rätten till avfällighet och rätten att ansluta sig till en ateistisk åskådning. Parlamentet betonar att det särskilda sändebudet också bör ägna särskild uppmärksamhet åt påtvingad konvertering, missbruk av hädelselagstiftning och situationen för icke-troende i riskzonen.

23. Europaparlamentet rekommenderar att det särskilda sändebudet samarbetar nära med och kompletterar EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter och arbetsgruppen för de mänskliga rättigheterna. Parlamentet uppmanar dessutom det särskilda sändebudet att hålla regelbundna samråd med parlamentet och att samarbeta med medlemsstaternas kommissionsledamöter, sändebud och ambassadörer som ansvarar för främjandet av religions- eller trosfrihet i syfte att samordna åtgärder.

EU:s dialoger om mänskliga rättigheter och andra bilaterala kontakter med tredjeländer

24. Europaparlamentet understryker att människorättsdialogerna med tredjeländer utgör ett tillfälle att fokusera på utmaningarna i fråga om mänskliga rättigheter och begär att de genomförs på ett resultatinriktat sätt, regelbundet ses över och att man drar nytta av deras fulla potential. Parlamentet upprepar sin begäran om att människorättsdialoger från början ska bygga på ett antal tydliga riktlinjer som kommer att göra det möjligt att övervaka om dialogerna är effektiva. Parlamentet uppmanar utrikestjänsten att systematiskt utvärdera utfallet av dialogerna, kommunicera om deras resultat och följa upp dem i enlighet med detta. Parlamentet betonar att dialogerna, för att kunna vara effektiva, inte får användas som ett fristående verktyg, utan i stället bör införlivas i EU:s övriga verksamhet, inbegripet den som rör EU:s handelspolitik, med de berörda tredjeländerna, vilket skulle effektivisera människorättsdimensionen och stärka dialogernas budskap. Parlamentet vill uppmärksamma att det är viktigt att lyfta fram enskilda fall, särskilt sådana som parlamentet tagit upp i sina resolutioner samt Sacharovpristagare och -finalister i riskzonen, inom ramen för människorättsdialoger och säkerställande av lämplig uppföljning och rapportering till parlamentet om åtgärder som vidtagits i dessa fall.

25. Europaparlamentet betonar vikten av ett systematiskt, verkligt, tillgängligt och inkluderande samråd med alla organisationer och intressenter i det civila samhället under hela dialogen om mänskliga rättigheter.

([25]) Rådets beslut 2010/427/EU av den 26 juli 2010 om hur den europeiska avdelningen för yttre åtgärder ska organiseras och arbeta (EUT L 201, 3.8.2010, s. 30).

26. Europaparlamentet välkomnar återupptagandet av människorättsdialoger med tredjeländer som härrör från ett mer gynnsamt sammanhang för engagemang. Parlamentet anser att EU, om inga påtagliga framsteg rapporteras efter en rad människorättsdialoger, vilket har skett i flera fall, bör anpassa sina mål, bland annat när det gäller det bredare genomförandet av bilaterala förbindelser.

EU-delegationer

27. Europaparlamentet anser att det är ytterst viktigt att vidta alla tänkbara åtgärder för att öka medvetenheten om EU:s riktlinjer för mänskliga rättigheter vid EU:s delegationer och uppmanar alla delegationer att säkerställa ett korrekt genomförande av dessa riktlinjer. Parlamentet upprepar i detta avseende sin uppmaning till EU-delegationerna och deras ”kontaktpunkter för mänskliga rättigheter” i tredjeländer att göra mer delaktigt arbete genom att regelbundet stödja människorättsförsvarare, däribland Sacharovpristagare och -finalister som är i riskzonen, och genom att noggrant ta upp frågor och enskilda fall som tas upp i parlamentets resolutioner om brott mot mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen. Parlamentet uppmanar tjänstemännen i EU:s delegationer att ta upp fall av förtryck och förföljelse av människorättsförsvarare, demokratisk opposition och aktivister från det civila samhället för statliga myndigheter, och om de drabbade personerna hålls i förvar, att övervaka deras situation, besöka dem i fängelse, delta i rättegångar och ta upp deras fall i de människorättsdialoger som EU för med de berörda länderna.

28. Europaparlamentet uppmärksammar de fall där EU-medlemsstaternas beskickningar och EU-delegationer har antagit olika strategier för skydd och främjande av mänskliga rättigheter i tredjeländer, även om EU:s medlemsstater delar ett gemensamt åtagande i denna fråga. Parlamentet understryker att EU-medlemsstaternas ambassader, liksom EU:s delegationer, bör spela en allt större roll när det gäller att främja och skydda de mänskliga rättigheterna samt stödja det civila samhället i tredjeländer. Parlamentet uppmanar EU:s delegationer att inrätta arbetsgrupper för mänskliga rättigheter som sammanför relevanta avdelningar vid medlemsstaternas ambassader och EU-delegationer, och att ha ett nära samarbete med företrädare för internationella och regionala organisationer i det civila samhället i berörda tredjeländer.

EU:s globala system för människorättsliga sanktioner (GHRSR–EU – Magnitskijlagen)

29. Europaparlamentet ser positivt på att EU:s globala system för människorättsliga sanktioner allt oftare används som ett nödvändigt verktyg som stärker EU:s roll som global människorättsaktör genom rådets användning av riktade sanktioner. Parlamentet begär att de restriktiva åtgärder som redan har antagits genomförs effektivt, fullt ut och på ett samordnat sätt, och att ytterligare åtgärder antas vid behov. Parlamentet uppmanar EU att använda detta verktyg mer dynamiskt som en integrerad del av sin utrikespolitik för mänskliga rättigheter. Parlamentet efterlyser en rigorös, konsekvent och enhetlig tillämpning av de restriktiva åtgärder och övervakning av dessa i samtliga medlemsstater, som ett villkor för unionens trovärdighet och effektivitet när det gäller yttre åtgärder. Parlamentet uppmanar EU att samarbeta med likasinnade partner för att uppmuntra fler länder att anta sanktionssystem och samordna antagandet av riktade restriktiva åtgärder gemensamt för att maximera deras effektivitet på global nivå. Parlamentet välkomnar åtagandet från kommissionens ordförande i hennes tal om tillståndet i unionen 2022 om att lägga fram åtgärder för att uppdatera EU:s rättsliga ram för korruptionsbekämpning och att inkludera korruption i EU:s GHRSR, som ligger i linje med parlamentets ståndpunkt, i syfte att effektivt rikta in sig på de ekonomiska och finansiella möjligheterna för personer som kränker de mänskliga rättigheterna. Parlamentet upprepar sitt krav på att omröstning med kvalificerad majoritet införs för rådets beslut och på att sanktioner inom ramen för GHRSR genomförs. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen och rådet om att sträva efter att införliva parlamentets rekommendationer om framtida riktade sanktioner i enlighet med vad som föreskrivs i bland annat parlamentets resolutioner.

30. Europaparlamentet välkomnar de förteckningar som gjordes 2021 inom ramen för den EU:s GHRSR-förordning. Parlamentet uppmanar rådet, medlemsstaterna och utrikestjänsten och medlemsstaterna att utveckla en strategi för att förbättra samspelet mellan EU:s GHRSR och de geografiska sanktionssystemen, särskilt genom att bättre utnyttja GHRSR för att hantera överträdelser som inte direkt kan kopplas till en stat, t.ex. när det gäller legosoldater som begår kränkningar av de mänskliga rättigheterna i territorier som inte omfattas av statlig kontroll eller gränsöverskridande fall såsom människohandel.

31. Europaparlamentet uttrycker djup oro över och fördömer vissa staters medvetna politik att gripa, godtyckligt kvarhålla och på grundval av falska anklagelser inleda rättsliga förfaranden mot utländska personer, inbegripet medborgare i Europeiska unionen, för propagandasyften eller för att utnyttja fångar som verktyg i internationella förhandlingar och utbyten eller som medel för politiska påtryckningar. Parlamentet understryker att genomförandet av en sådan politik utgör tagande av gisslan i enlighet med den definition som fastställs i den internationella konventionen mot tagande av gisslan. Parlamentet uppmanar kommissionen, Europeiska utrikestjänsten och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att förhindra sådana handlingar och för att varna EU-medborgarna, särskilt de som har dubbla medborgarskap, om risken att bli gripen i samband med besök i vissa länder. Parlamentet uppmanar rådet att överväga att vidta de restriktiva åtgärder som föreskrivs i EU:s GHRSR mot de personer eller enheter som ansvarar för att EU-medborgare godtyckligt grips eller kvarhålls som ”statlig gisslan”.

Onsdagen, 18 januari 2023

Korruption och mänskliga rättigheter

32. Europaparlamentet betonar att korruption allvarligt försvagar det demokratiska styret, hindrar åtnjutandet av mänskliga rättigheter över hela världen, underlättar och vidmakthåller kränkningar av de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen och påverkar i oproportionerligt hög grad de mest utsatta och marginaliserade individerna och grupperna i samhället. Parlamentet begär att korruptionsbekämpningen ska vara en del av EU:s alla insatser och strategier som främjar mänskliga rättigheter och demokrati genom att en särskild global strategi för korruptionsbekämpning utarbetas, inbegripet program inom ramen för EU:s externa finansieringsinstrument och en förstärkt granskningsroll för parlamentet. Parlamentet understryker att det är av yttersta vikt att EU och dess medlemsstater föregår med gott exempel genom att bekämpa korruption som är kopplad till EU-baserade aktörer, genom att tillämpa högsta möjliga nivå av transparens i sin externa finansiering och genom att öka sitt stöd till civilsamhällesorganisationer, aktivister och undersökande journalister som deltar i korruptionsbekämpningen.

33. Europaparlamentet uppmanar EU att arbeta för att föreslå inrättandet av en uppsättning standarder för korruptionsbekämpning som skulle vara enhetligt tillämpliga i hela världen, för att främja inrättandet av effektiva korruptionsbekämpande organ och antagandet av robusta regelverk och för att ta itu med hemliga jurisdiktioner och skatteparadis. Parlamentet uppmuntrar främjande av samarbete mellan EU, dess medlemsstater, tredjeländer och internationella organisationer, särskilt på rätts-, brottsbekämpande- och informationsnivå, för utbyte av god praxis och effektiva verktyg i kampen mot korruption och förebyggande av korruption. Parlamentet begär att inrättandet av en internationell domstol för korruptionsbekämpning under FN:s överinseende ska eftersträvas.

Bestämmelser om mänskliga rättigheter i internationella avtal

34. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning om att kraftfulla bestämmelser om mänskliga rättigheter ska inkluderas i avtal mellan EU och tredjeländer och understödjas av ett antal tydliga riktlinjer och förfaranden som ska följas i händelse av kränkningar. Parlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att aktivt reflektera över hur man ska säkerställa att bestämmelserna om mänskliga rättigheter i befintliga internationella avtal övervakas och efterlevs på ett ändamålsenligt sätt. Parlamentet betonar att EU bör reagera skyndsamt och beslutsamt när tredjeländer ständigt kränker bestämmelser om mänskliga rättigheter, inbegripet genom att upphäva relevanta avtal ifall andra alternativ visat sig ineffektiva. Parlamentet betonar att översynen av EU:s allmänna preferenssystem, den pågående lagstiftningsprocessen för en ny förordning om Allmänna preferenssystemet och översynen av förmånsländernas genomförande av internationella konventioner om mänskliga rättigheter, inklusive arbetstagares rättigheter, ger en möjlighet att stärka åtagandet om att upprätthålla respekten för de mänskliga rättigheterna i berörda tredjeländer.

35. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att när den förhandlar om frihandelsavtal med tredjeländer kräva att de ratificerar de viktigaste internationella konventionerna om mänskliga rättigheter, arbetstagares rättigheter och miljön, inbegripet den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Parlamentet betonar att tredjeländer helst bör ratificera dessa konventioner innan förhandlingar om frihandelsavtal avslutas, så att efterlevnaden av dessa konventioner upphöjs till en väsentlig aspekt av frihandelsavtal och att särskilda klausuler avtalas. Parlamentet efterlyser vidare att det i de materiella klausulerna i frihandelsavtalen erkänns att konventionsstaterna måste respektera och skydda de mänskliga rättigheterna i enlighet med den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, sedvanerätten och de internationella konventioner som de ingår i.

36. Europaparlamentet betonar vikten av och efterlyser en betydande förbättring av kvaliteten på förhandsbedömningar och efterhandsutvärderingar av konsekvenserna för hållbar utveckling. Parlamentet betonar att syftet med konsekvensbedömningar bör vara att säkerställa att det avtal som förhandlas fram, i dess detaljerade, formulerade klausuler, innehåller tillräckliga verktyg för att undvika negativa effekter på de mänskliga rättigheterna. Parlamentet rekommenderar att civilsamhälleliga organisationer ingår i styrningen av konsekvensbedömningar, att bedömningar görs av experter på mänskliga rättigheter och arbetstagarrättigheter och att synpunkter från civilsamhälleliga organisationer beaktas.

Demokratistödjande verksamhet

37. Europaparlamentet framhåller att det 2022 har gått tio år sedan parlamentsbeslutet om att utöva politiskt ledarskap genom att åta sig att göra centrala framsteg i sin demokratistödjande verksamhet, vilket genomförts genom en övergripande strategi för demokratistöd sedan 2014. Parlamentet ser särskilt positivt på sitt stöd till kapacitetsuppbyggnad inom partnerparlamenten, medling och främjande av en kultur av dialog och kompromiss, även bland unga politiska ledare, samt till egenmakt åt kvinnliga parlamentsledamöter, människorättsförsvarare och företrädare för civilsamhällesorganisationer och fria medier. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta och öka sin verksamhet på dessa områden och att stärka finansieringen och stödet till EU:s organ och byråer samt andra bidragsbaserade organisationer, med respekt för principen

om icke-diskriminering. Parlamentet understryker att det i den rådande situationen med ökande globala spänningar och förtryck i fler och fler länder är av yttersta vikt att civilsamhälleliga organisationer, människorättsförsvarare och kritiker och oliktänkande får direkt stöd.

38. Europaparlamentet betonar vikten av EU:s valobservatörsuppdrag och parlamentets bidrag till att utveckla och förbättra metoderna för dessa. I detta avseende uppmanar parlamentet kommissionen att överväga att uppdatera valövervakningsmetoden så att den återspeglar utvecklingen under de senaste två årtiondena. Parlamentet uppmanar tredjeländer att omsätta rekommendationerna från EU:s valobservatörsuppdrag i syfte att förbättra organisationen och sammanhanget för framtida valprocesser och på så sätt bidra till deras transparens och laglighet för att stärka de demokratiska nivåerna i staterna i fråga. Parlamentet betonar vikten av att öka EU:s stöd till lokala valobservatörer, särskilt när det gäller skydd. Parlamentet upprepar sin uppmaning till EU att samarbeta nära med inhemska och internationella organisationer såsom OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter, Europarådet och de andra organisationer som har givit sitt stöd till förklaringen om principer för internationell valobservation.

Multilateralism och EU:s arbete på multilateral nivå

39. Europaparlamentet bekräftar att ett effektivt skydd av de mänskliga rättigheterna runt om i världen kräver ett starkt internationellt multilateralt samarbete. Parlamentet understryker att FN och dess organ som det främsta forumet har en särskilt viktig roll att spela och på ett effektivt sätt måste kunna främja insatserna för fred och säkerhet, hållbar utveckling och respekt för mänskliga rättigheter och internationell rätt. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fortsätta stödja FN:s arbete, både politiskt och ekonomiskt, inklusive alla FN:s människorättsorgan, särskilt fördragsorganen och särskilda förfaranden. Parlamentet uppmanar FN:s generalsekreterare att i detta syfte tillhandahålla lämpliga resurser från FN:s budget och uppmanar med kraft medlemsstaterna att öka sina frivilliga bidrag. Parlamentet understryker att EU och dess medlemsstater måste sträva efter att tala med en enad röst, både i FN och i andra multilaterala forum och att främja de högsta standarderna för mänskliga rättigheter på detta sätt. Parlamentet påminner om att alla FN-medlemsstater är skyldiga att främja och skydda samtliga mänskliga rättigheter och grundläggande friheter i enlighet med FN:s grundstadga och FN:s generalförsamlings resolution 60/251. Parlamentet fördömer att två permanenta medlemmar av FN:s säkerhetsråd är ansvariga för grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna i form av krigsförbrytelser och till och med folkmord. Parlamentet uppmanar FN:s medlemsstater att avstå från steg bakåt som försvagar skyddet av de mänskliga rättigheterna. Parlamentet betonar att FN:s råd för mänskliga rättigheter har ett ansvar att bemöta samtliga allvarliga människorättskränkningar runt om i världen. Parlamentet fördömer att ett antal medlemmar i FN:s råd för mänskliga rättigheter har visat prov på uppenbar brist på respekt för sina skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter, visat prov på allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna och underlåtit att samarbeta med FN:s människorättsmekanismer. Parlamentet efterlyser i detta avseende en grundläggande reform av kriterierna för medlemmarna i FN:s råd för mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar utrikestjänsten att inleda arbetet – och gå i spetsen för det – för en samordnad ståndpunkt från EU och medlemsstaterna om medlemskap i FN:s högkommissariat, vilket skulle främja större transparens i valprocessen, särskilt genom att göra EU-medlemsstaternas röster offentliga och tillhandahålla motiven för denna omröstning, främja en verklig konkurrensprocess genom att se till att de tre regionala block där EU:s medlemsstater är medlemmar faktiskt presenterar fler kandidater än det finns platser, och ge ansvarsskyldighet för kandidater genom att granska deras frivilliga löften och meriter i samarbetet med FN:s högkommissariat, FN:s fördragsorgan och särskilda förfaranden.

40. Europaparlamentet fördömer kraftfullt alla attacker mot innehavare av mandat för FN:s särskilda förfaranden och mot oavhängigheten i deras mandat. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och EU:s demokratiska partner att beslutsamt motverka dessa försök och att vidta alla tänkbara åtgärder för att bidra till att skapa ett säkert och öppet utrymme för enskilda personer och det civila samhällets organisationer att samverka med FN samt dess företrädare och mekanismer. Parlamentet framhåller det arbete som utförs av FN:s undersökningsuppdrag, som i allt högre grad används för att hantera situationer som inbegriper allvarliga kränkningar av internationell humanitär rätt och internationell människorättslagstiftning och för att bekämpa straffrihet.

41. Europaparlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att stödja stärkandet av regionala människorättssystem, bland annat genom ekonomiskt stöd och erfarenhetsutbyte mellan regionerna. Parlamentet betonar särskilt den avgörande roll som övervakningsorgan och rättsliga mekanismer som inrättats inom ramen för dessa regionala system spelar och deras komplementaritet med FN:s system för mänskliga rättigheter.

42. Europaparlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att leda insatserna i multilaterala forum för att främja antagandet av en allmänt erkänd definition av terrorism, med tanke på målet att bekämpa detta gissel. Parlamentet uppmanar dem att ytterligare leda insatserna inom ramen för den åttonde översynen av FN:s globala strategi för

terrorismbekämpning 2023 för att införa ett starkt språk som erkänner de negativa effekter som missbruk av lagar och politik mot terrorism har haft på det medborgerliga utrymmet, och uppmanar alla stater att vidta nödvändiga åtgärder för att reformera eller upphäva sin lagstiftning mot terrorism för att säkerställa att den inte inverkar negativt på det civila samhället och människorättsförsvarare. Parlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att leda insatserna inom FN-forum för att upprätta en konstruktiv dialog med organisationer i det civila samhället och människorättsförsvarare och se till att de på ett meningsfullt sätt involveras i alla skeden av utvecklingen och genomförandet av politiken för terrorismbekämpning.

43. Europaparlamentet är djupt oroat över de växande angreppen mot den regelbaserade globala ordningen från auktoritära regimer, bland annat genom att utmana de mänskliga rättigheternas universalitet, relativisera dem, hävda att de är ett instrument som används av västländer för kulturell hegemoni, som urholkar internationell människorättslagstiftning genom att omtolka den och undergräva FN-organens funktion och mekanismer för att ställa stater till svars för kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Parlamentet betonar att EU måste upprätthålla försvaret av de mänskliga rättigheternas universalitet som en huvudprioritering, och i detta syfte leda en pakt och arbeta i samverkan med andra demokratier och likasinnade partner för att stärka multilaterala organisationer och försvara den regelbaserade globala ordningen mot framväxande auktoritära krafter. Parlamentet understryker att FN:s organs minskade effektivitet medför verkliga kostnader i form av konflikter, förlorade människoliv och mänskligt lidande, och allvarligt försvagar ländernas allmänna förmåga att hantera globala utmaningar. Parlamentet uppmanar EU:s medlemsstater och likasinnade partner att öka sina ansträngningar för att vända denna trend.

44. Europaparlamentet understryker behovet av att genomföra en opartisk, rättvis och transparent granskning av icke-statliga organisationers ansökningar om rådgivande status i FN:s ekonomiska och sociala råd (Ecosoc). Parlamentet efterlyser åtgärder för att inrätta ett eget säte för unionen i varje multilateralt forum, inbegripet FN:s säkerhetsråd, utöver det redan befintliga permanenta sätet för en av medlemsstaterna i säkerhetsrådet, vilket skulle stärka EU:s handlingsförmåga samt dess konsekvens och trovärdighet i världen. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att delta i den allmänna debatten i FN:s generalförsamling och uppmanar Ecosoc-medlemmarna att fortsätta att ta itu med de omotiverade hindren för icke-statliga organisationer att få sin Ecosoc-ackreditering, särskilt de vars ansökningar har varit under behandling under mycket lång tid.

Åtgärder för att upprätthålla internationell humanitär rätt

45. Europaparlamentet beklagar att internationell humanitär rätt och internationell människorättslagstiftning allt oftare åsidosätts, särskilt i de pågående konflikterna runt om i världen. Parlamentet understryker att det är av yttersta vikt att humanitära hjälporganisationer och välgörenhetsorganisationer fullt ut, skyndsamt och obehindrat kan hjälpa alla utsatta befolkningsgrupper och uppmanar samtliga parter i väpnade konflikter att skydda civilbefolkningen och biståndS-, sjukvårds-, medie- och utbildningspersonal. Parlamentet begär att humanitära korridorer systematiskt inrättas i regioner där det är krig och i stridssituationer så att utsatta civila kan undkomma konflikten, och fördömer skarpt alla angrepp mot dessa.

46. Europaparlamentet påminner om att internationell humanitär rätt bör vara vägledande för EU:s politik när det gäller situationer med ockupation eller annektering av territorium och understryker vikten av att säkerställa konsekvens i dessa situationer. Parlamentet framhåller EU-baserade företags ansvar att tillämpa strängast möjliga politik för tillbörlig aktsamhet på all ekonomisk eller finansiell verksamhet i eller med de berörda territorierna, och att säkerställa strikt efterlevnad av internationell rätt och EU:s sanktionspolitik när den är tillämplig.

Åtgärder för att bekämpa straffrihet och förstärka internationell straffrätt

47. Europaparlamentet betonar kopplingen mellan kränkningar av de mänskliga rättigheterna och utbredd straffrihet och brist på ansvarsskyldighet i konfliktdrabbade regioner och länder. Parlamentet ser mycket positivt på att ICC fortsätter att bidra till att bekämpa straffrihet. Parlamentet begär att EU och dess medlemsstater ger ICC tillräckligt med stöd för att kunna utföra sitt arbete. Parlamentet upprepar sitt fördömande av fortsatta insatser för att undergräva ICC:s legitimitet och arbete. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fortsätta sina ansträngningar för att bekämpa dem och bemöta hot och sanktioner mot människorättsförsvarare och vittnen som samarbetar med ICC. Parlamentet betonar ICC:s avgörande roll när det gäller att utreda krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fortsätta samarbetet med ICC för att bekämpa och förebygga sådana brott. Parlamentet ser positivt på EU:

s och EU-medlemsstaternas fortsatta stöd till ICC:s roll och uppmanar EU:s medlemsstater att anpassa detta åtagande till den hållbara finansiering som krävs för att skipa rättvisa i alla situationer som prövas av ICC.

48. Europaparlamentet uppmanar EU att stödja ICC:s åklagare när det gäller att utreda och lagföra personer som misstänks för krigsbrott, brott mot mänskligheten och eventuellt folkmord, genom att ge politiskt stöd, samla in och tillhandahålla alla bevis som de förfogar över, inbegripet underrättelser, information och data med öppna källor, satellitbilder och avlyssning av kommunikation, och tillhandahålla tillräckliga mänskliga och finansiella resurser till ICC:s allmänna budget i syfte att fullt ut skydda dess oberoende och opartiskhet.

49. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att uppmuntra partnerländerna att ratificera Romfördraget och därigenom utöka ICC:s jurisdiktion. Parlamentet uppmanar EU att agera i enlighet med rådets beslut 2011/168/Gusp om Internationella brottmålsdomstolen ([26]), samtidigt som man bibehåller en stark ställning i fråga om aggressionsbrott i enlighet med parlamentets resolution av den 17 juli 2014 om aggressionsbrott ([27]).

50. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen om att utarbeta en heltäckande EU-handlingsplan för bekämpning av straffrihet, som bland annat bör innehålla kapitel om civilsamhälleliga organisationers viktiga roll i kampen mot straffrihet och skyddet av dem, om alla situationer som kräver det och om åtgärder för att bekämpa straffrihet för kränkningar av könsrelaterat sexuellt våld, inbegripet kränkningar av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i konfliktsituationer. Parlamentet begär att EU och dess internationella partner fullt ut utnyttjar alla relevanta instrument för att bekämpa straffrihet, inbegripet stöd till en universell jurisdiktion på nationell nivå, särskilda nationella och internationella domstolar som också omfattar aggressionsbrott, samt inrättar flexibla samarbets- och finansieringsmekanismer för att skyndsamt kunna samla in och analysera bevis om brott. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att dessa instrument tillämpas på ett samordnat sätt och utgör ett komplement till EU:s och medlemsstaternas andra relevanta instrument. Parlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta ett program för att bygga upp kapaciteten i både medlemsstaterna och tredjeländer, så att de kan tillämpa principen om universell jurisdiktion i sina nationella rättssystem.

Framsteg mot ett allmänt avskaffande av dödsstraffet och förebyggande av tortyr och andra former av misshandel

51. Europaparlamentet upprepar sitt principiella motstånd mot dödsstraffet, som är en grym, omänsklig och förnedrande – samt oåterkallelig – bestraffning. Parlamentet betonar att EU måste vara ofördrottligt i sin strävan mot ett allmänt avskaffande av dödsstraffet som ett centralt mål i sin externa människorättspolitik. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att försvara avskaffandet i alla internationella forum och verka för bredast möjliga stöd för denna ståndpunkt. Parlamentet uppmuntrar FN-organens fortsatta insatser för ett allmänt avskaffande av dödsstraffet, i linje med resolutionerna från FN:s generalförsamling. Parlamentet fördömer kraftfullt verkställandet av hädelselagstiftning som kan leda till dödsstraff vid fällande domar över hela världen. Parlamentet upprepar att friheten att välja sin religion, inbegripet att tro eller att inte tro, förblir en grundläggande mänsklig rättighet som inte kan bestraffas med döden eller någon förnedrande behandling. Parlamentet uppmanar alla länder som ännu inte har avskaffat dödsstraffet att göra det eller införa ett omedelbart moratorium som ett första steg mot dess avskaffande. Parlamentet uppmanar dessutom de berörda länderna att minska förteckningen över brott som kan bestraffas med döden. Parlamentet efterlyser transparens kring dödsdomar och avrättningar i länder som inte lämnar ut denna statistik.

52. Europaparlamentet fördömer all tortyr, omänsklig eller förnedrande behandling, påtvingade försvinnanden, godtyckliga arresteringar, utomrättsliga avrättningar och beklagar djupt att detta fortfarande är vanligt i många länder. Parlamentet noterar med stor oro utvecklingen med fler och fler fall av tortyr världen över och den utbredda straffriheten för förövarna. Parlamentet erkänner den viktiga roll som det civila samhällets organisationer och människorättsförsvarare spelar i kampen mot tortyr och andra former av misshandel.

([26]) Rådets beslut 2011/168/Gusp av den 21 mars 2011 om Internationella brottmålsdomstolen och om upphävande av gemensam ståndpunkt 2003/444/Gusp (EUT L 76, 22.3.2011, s. 56).
([27]) EUT C 224, 21.6.2016, s. 31.

Onsdagen, 18 januari 2023

Åtgärder för att bemöta de globala utmaningarna i fråga om mänskliga rättigheter och demokrati

Åtgärder mot och återhämtning från covid-19-pandemin

53. Europaparlamentet är djupt oroat över covid-19-pandemins långsiktiga negativa konsekvenser för både den allmänna situationen för demokratin och mänskliga rättigheter världen över. Parlamentet framhåller de oproportionerligt negativa effekterna för de mest utsatta grupperna, däribland kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning, personer som lever med vissa kroniska sjukdomar, äldre personer, homosexuella, bisexuella, transpersoner, icke-binära, queera och intersexpersoner (hbtqi-personer), personer i fattigdom, personer ur minoriteter såvitt avser etnicitet, övertygelse och religion, flyktingar och migranter samt personer i fängelse eller förvar. Parlamentet är också oroat över förseningar och hinder i tillgången till hälso- och sjukvårdstjänster, och den därav följande ökningen av oplanerade graviditeter, sexuellt och könsrelaterat våld, osäkra aborter samt mödra- och barnadödlighet. Parlamentet beklagar att de förebyggande åtgärderna mot covid-19 använts som en förevändning för att neka familjemedlemmar eller advokater besök på förvarsanläggningar och för att kränka frihetsberövade personers rättigheter. Parlamentet lovordar den roll som människorättsförsvarare och journalister har spelat, ibland till och med livet som insats, för att rapportera om eller försöka förebygga människorättskränkningar under pandemin.

54. Europaparlamentet upprepar att åtnjutandet av högsta möjliga hälsostandard och allmän tillgång till hälso- och sjukvård hör till de grundläggande rättigheterna för varje människa utan åtskillnad. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att stödja försvaret av dessa rättigheter, särskilt i de länder och regioner där hälso- och sjukvården är som knappast och uppmanar med kraft länderna att göra framsteg när det gäller att underlätta tillgången till hälso- och sjukvårdstjänster. Parlamentet framhåller att EU bör fortsätta att finansiera utvecklingen av covid-19-vaccin och försörjningen av dessa vaccin i hela världen, upplysa om fördelarna med vaccination och öka tillgången till, tillgängligheten av och överkomligheten för vaccinationer för att undvika sjukdomar som kan förebyggas genom vaccination.

55. Europaparlamentet upprepar att personlig frihet, mötesfrihet, tankefrihet, samvetsfrihet, frihet i fråga om religion och trosuppfattning samt yttrandefrihet är demokratins hörnstenar. Parlamentet är djupt oroat över i synnerhet auktoritära regimers ökande användning av massövervakningsteknik för att inskränka dessa friheter, som ökat ytterligare under sken av att det rör sig om förebyggande åtgärder mot covid-19. Parlamentet begär ett strikt och effektivt förbud mot försäljning av massövervakningsteknik. Parlamentet begär mer omfattande åtgärder mot den massiva spridningen av desinformation och konspirationsteorier i den digitala sfären, som till stor del, men inte uteslutande, utförs av auktoritära regimer och icke-statliga aktörer.

Kvinnors rättigheter, kvinnors egenmakt och jämställdhet

56. Europaparlamentet fördömer att inget land i världen ännu har uppnått jämställdhet. Parlamentet betonar att det alltjämt förekommer utbrett könsrelaterat våld och intersektionell diskriminering i världens alla regioner. Parlamentet understryker att kvinnor och flickor fortsätter att vara de som är mest utsatta under svåra kriser och att sexuellt, könsrelaterat och reproduktivt våld har pågått på många platser runt om i världen, särskilt använt som ett krigföringsvapen i väpnade konflikter. Parlamentet betonar att kvinnliga människorättsförsvarare, aktivister, journalister och jurister har varit särskilt utsatta och att de står inför snabbt ökande trakasserier och hot på nätet, och att de fortfarande utsätts för hot och angrepp.

57. Europaparlamentet betonar med djup oro ökningen av könsrelaterat våld och våld i hemmet och beklagar bakslagen i fråga om sexuell och reproduktiv hälsa i både utvecklingsländer och utvecklade länder. Parlamentet upprepar sin uppmaning till EU och dess medlemsstater att fullt ut stödja kvinnors rätt till fysisk integritet, värdighet och självständigt beslutsfattande och att effektivt bekämpa könsrelaterat våld och våld i hemmet. Parlamentet uppmärksammar att trots EU:s insatser är det fortfarande färre kvinnor på ledningsbefattningar och kvinnor tjänar fortfarande mindre än män, även när de utför samma arbete och innehar samma befattningar, och deras förmågor och kunskaper ringaktas eller ifrågasätts på grund av deras kön.

58. Europaparlamentet uppmanar EU och dess internationella partner att öka sina ansträngningar för att säkerställa att kvinnor, flickor och utsatta grupper fullt ut åtnjuter mänskliga rättigheter och att säkerställa lika möjligheter för alla. Parlamentet efterlyser ett globalt avskaffande av lagar och praxis som hindrar kvinnor från att utöva sina rättigheter, särskilt rätten till utbildning, arbete och deltagande i politiskt och offentligt beslutsfattande. Parlamentet beklagar djupt de situationer där kvinnor och hushåll med kvinnliga familjeförsörjare, särskilt i humanitära krisområden, nekas tillgång till humanitärt bistånd och grundläggande tjänster, eftersom nationella och lokala myndigheter insisterar på att dessa tjänster ska tillhandahållas av kvinnliga arbetstagare, samtidigt som kvinnors tillträde till arbetsmarknaden begränsas. Parlamentet uppmanar de stater som ännu inte ratificerat och genomfört Istanbulkonventionen att göra det.

59. Europaparlamentet fördömer starkt all användning av tidiga äktenskap och tvångsäktenskap, husarrest, våldtäkt och annan förnedrande behandling av kvinnor. Parlamentet uppmanar kommissionen och EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter att ta itu med frågan om tidiga äktenskap och tvångsäktenskap.

60. Europaparlamentet påminner staterna om deras skyldighet att garantera tillgång till omfattande tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inklusive moderna preventivmetoder, säker och laglig abort, mödravård, prenatal vård och vård efter förlossningen, assisterad befruktning samt tillgång till utbildning och information om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inbegripet omfattande sexualundervisning, utan någon form av diskriminering. Parlamentet vill att de rättsliga rättigheterna och skyddet ska stärkas ytterligare och att hinder för tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa ska avlägsnas globalt. Parlamentet upprepar sin uppmaning att inkludera rätten till säker och laglig abort i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Parlamentet välkomnar offentliggörandet av Världshälsoorganisationens uppdaterade riktlinjer med viktiga rekommendationer till hälso- och sjukvårdssystemen för tillhandahållande av abortvård. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fullt ut stödja och främja sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, även tillgång till abort, i multilaterala och bilaterala förbindelser i enlighet med internationell människorättslagstiftning och internationella människorättsnormer.

61. Europaparlamentet begär mer samordnade insatser för att få ett slut på metoden att använda sexuellt våld som krigföringsvapen samt bekämpa straffrihet för förövare av sådant våld. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsatt arbeta för att fullt ut utrota kvinnlig könsstympning i hela världen. Parlamentet efterlyser ett starkare engagemang från EU:s sida för och stöd till skydd av kvinnors rättigheter i tredjeländer genom dess insatser för konfliktförebyggande och konfliktlösning, fredsbevarande insatser, humanitärt bistånd och återuppbyggnadsåtgärder efter konflikter, övergångsrättvisa och främjande av mänskliga rättigheter och demokratiska reformer, med särskild inriktning på rättigheter för kvinnor som utsätts för fientlighet, diskriminering eller stigmatisering, som är gravida eller har nyfödda barn, eller som är arbetslösa eller i fattigdom.

62. Europaparlamentet upprepar behovet av kraftfulla åtgärder för att säkerställa ett fullständigt genomförande av den tredje handlingsplanen för jämställdhet. Parlamentet uppmanar EU att, i enlighet med den tredje handlingsplanen för jämställdhet, kraftfullt tackla intersektionalitet genom att ta fram en politik för att bekämpa de många former av diskriminering som drabbar de miljontals kvinnor och flickor som utsätts för kränkningar av kastbaserade, medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, inklusive sexuella övergrepp och sexuellt våld, tvångsförflyttning, tvångsarbete och/eller tvångsarbete, prostitution och människohandel.

63. Europaparlamentet upprepar sitt fördömande av kommersiellt surrogatmoderskap, ett globalt fenomen som utsätter kvinnor i hela världen för utnyttjande och människohandel och särskilt inriktar sig på ekonomiskt och socialt utsatta kvinnor. Parlamentet framhåller dess allvarliga inverkan på kvinnor, kvinnors rättigheter, kvinnors hälsa och jämställdheten och understryker dess gränsöverskridande konsekvenser. Parlamentet vill se ett europeiskt regelverk för att ta itu med de negativa konsekvenserna av kommersiellt surrogatmoderskap.

64. Europaparlamentet fördömer lagstiftning, politik och praxis som gör det möjligt att välja ut barn på grundval av kön, ras, funktionsnedsättning eller någon annan grund.

Barnets rättigheter

65. Europaparlamentet begär en systematisk och konsekvent strategi för att främja och försvara barns rättigheter i all EU:s externa politik. Parlamentet begär mer samordnade insatser för att skydda barns rättigheter i kris- eller nödsituationer och ser positivt på rådets slutsatser i denna fråga. Parlamentet uttrycker oro över att det ökande antalet krissituationer runt om i världen, i kombination med de långvariga effekterna av covid-19-pandemin, har lett till fler och fler kränkningar av barns rättigheter runt om i världen, däribland våld, äktenskap i tidig ålder och tvångsäktenskap, sexuella övergrepp, inbegripet könsstympning, människohandel, barns påtvingade separation från sina föräldrar och vice versa i händelse av modernt slaveri, barnarbete, påtvingat barnarbete, rekrytering till barnsoldater, bristande tillgång till utbildning och hälso- och sjukvård, undernäring och extrem fattigdom. Parlamentet betonar de oproportionerliga och långsiktiga effekterna av osäker livsmedelsförsörjning för barn, som direkt påverkar inte bara deras hälsa och utveckling utan också deras utbildning, samt de allt vanligare fruktansvärda barnäktenskapen. Parlamentet framhåller att det fortfarande är många barn runtom i världen som tvingas arbeta, i de flesta fall under osäkra förhållanden och på svårtillgängliga platser såsom gruvschakt, vid råvaruutvinning, exempelvis av sällsynta mineraler, i industrin och inom jordbruket. Parlamentet betonar att 2021 var internationella året för avskaffande av barnarbete och påminner om EU:s nolltoleranspolitik mot detta. Parlamentet uppmanar de återstående länder som inte har ratificerat FN:s konvention om barnets rättigheter, att göra detta omgående.

66. Europaparlamentet beklagar att barn ständigt används som måltavlor som ett verktyg i krig. Parlamentet upprepar att minderåriga på grund av sin utsatthet ofta är de första som utsätts för våld i krigshärjade områden, särskilt när det gäller etniska repressalier från krigförande stammar, grupper och etniska grupper. Parlamentet fördömer den påtvingade rekryteringen av minderåriga barn i krigsområden samt deras instrumentalisering och inriktningen av sexuellt våld mot dem. Parlamentet betonar behovet av att skapa vägar för återanpassning och gottgörelse för barn som har fått sina rättigheter kränkta och att FN:s agenda för barn och väpnade konflikter måste integreras i alla EU:s yttre åtgärder. Parlamentet uppmanar de berörda medlemsstaterna att säkerställa skydd för barn som är medborgare i dessa medlemsstater och som sitter i fängelse eller hålls i förvar i tredjeländer. Parlamentet uppmanar kommissionen att intensifiera sina insatser för att bekämpa straffrihet för krigsförbrytelser mot barn. Vidare uppmanas kommissionen att stärka sitt samarbete med humanitära organisationer som tillvaratar barns intressen och icke-statliga organisationer och att skydda barns rättigheter i samarbete och partnerskap med tredjeländer.

67. Europaparlamentet betonar att rätten till utbildning har drabbats av särskilda bakslag, med ett aldrig tidigare skådat avbrott i utbildningen på grund av covid-19, men även på grund av religiös extremism och könsdiskriminering av flickor. Parlamentet uttrycker oro över att gravida tonåringar har avstängts från skolor. Parlamentet påminner om att varje barn har rätt till omfattande sexualundervisning som är icke-diskriminerande, evidensbaserad, vetenskapligt korrekt och åldersanpassad och som motverkar skadliga könsnormer. Parlamentet begär att EU ska stärka sitt arbete för att ge tillgång till utbildning, inbegripet nydanande sätt att kringgå de hinder som nationella myndigheter infört. Parlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att stärka sitt stöd till tredjeländer för att hjälpa dem att anpassa sig till de utmaningar som de har ställts inför på utbildningsområdet under covid-19-pandemin. Parlamentet betonar att stödet skulle kunna ges i form av ökade anslag genom NDICI – Europa i världen, men också skulle kunna tillhandahållas som kapacitetsuppbyggnad och bästa praxis på grundval av de lärdomar som dragits av EU:s delegationer över hela världen. Parlamentet betonar att den föränderliga internationella miljön kan kräva en ekonomisk lösning som möjliggör en insats från flera givare för att täcka den växande finansieringsklyftan för att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling 4, som syftar till att säkerställa inkluderande och rättvis utbildning av god kvalitet och främja möjligheter till livslångt lärande för alla.

68. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att upprätthålla en stabil finansiering för utbildning genom EU:s alla externa finansieringsinstrument, i linje med riktmärket på 10 % för utbildning i NDICI – Europa i världen. Parlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att även stödja tredjeländers myndigheter att skapa och utveckla starkare jämställdhetsinritade och inkluderandeutbildningssystem. Parlamentet påminner om att FN har fastställt kvinnors tillgång till utbildning som en grundläggande rättighet. Parlamentet anser att en ökning av flickors tillgång till utbildning och stöd till kvinnors deltagande i utbildning och karriärer inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik som en prioriterad fråga bör vara ett centralt politiskt mål för EU. Parlamentet insisterar i detta hänseende på att flickor måste kunna fullfölja sin utbildning samt få tillgång till åldersanpassade upplysningar och tjänster, utan diskriminering på grund av kön och med lika möjligheter att uppnå sin fulla potential. Parlamentet understryker det akuta behovet av att ta itu med könsrelaterade hinder mot utbildning, såsom lagar, politiska åtgärder och skadliga sociokulturella normer som hindrar flickor från att fortsätta sin utbildning i händelse av graviditet, äktenskap eller moderskap. Parlamentet uppmuntrar berörda parter att ta itu med könsstereotyper och skadliga sociokulturella normer genom utbildning samt att förebygga våld genom jämställdhetsutbildning.

Äldre personers rättigheter

69. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att utveckla nya vägar till att kunna stärka äldre personers rättigheter. Parlamentet understryker de utmaningar som finns för äldre personer att fullt ut åtnjuta alla mänskliga rättigheter, däribland åldersbaserad diskriminering, fattigdom, våld, brister i socialt skydd, hälso- och sjukvård och andra nödvändiga tjänster samt sysselsättningshinder. Parlamentet understryker arbetet i FN:s öppna arbetsgrupp för åldrande om ett rättsligt bindande instrument som ska stärka skyddet av äldre personers mänskliga rättigheter och begär att EU och dess medlemsstater ska överväga att aktivt stödja detta arbete.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

70. Europaparlamentet ser positivt på att strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030 antagits som ett verktyg för att förbättra situationen för personer med funktionsnedsättning och deras rättigheter i hela världen, särskilt fattigdom och diskriminering, men även problem med tillgång till utbildning, hälso- och sjukvård samt sysselsättning och deltagande i det politiska livet. Parlamentet efterlyser ett systematiskt internt och externt genomförande av denna strategi. Parlamentet understryker att omvårdnadsansvaret för personer med funktionsnedsättning ofta ligger på de anhöriga, i synnerhet på kvinnor, och begär att EU ska bistå tredjeländer med att utarbeta en politik som ger stöd till anhörigvårdare för personer med funktionsnedsättning.

71. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka sina insatser för att främja lika rättigheter för personer med funktionsnedsättning genom EU:s yttre åtgärder. Parlamentet understryker behovet av en strukturerad dialog med organisationer för personer med funktionsnedsättning i partnerländerna för att säkerställa deras meningsfullt deltagande och framgångsrikt deltagande i planeringen, genomförandet och övervakningen av EU:s externa finansieringsinstrument. Parlamentet betonar behovet av att uppmana kandidatländer och potentiella kandidatländer att genomföra reformer för att förbättra situationen för personer med funktionsnedsättning och uppmanar kommissionen att hjälpa dem att utveckla en strukturerad process för samråd med personer med funktionsnedsättning och deras organisationer. Parlamentet vill att EU:s delegationer ska erbjudas investeringar, utbildning och kapacitetsuppbyggnad för att genomföra bestämmelserna i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning om humanitära insatser och internationellt samarbete.

Intolerans, främlingsfientlighet och diskriminering

72. Europaparlamentet understryker att det motsätter sig och fördömer intolerans, främlingsfientlighet och diskriminering på grundval av ras, etnicitet, nationalitet, samhällsklass, funktionsnedsättning, kast, religion, trosuppfattning, ålder, kön, sexuell läggning eller könsidentitet, som i många regioner i världens leder till död och förföljelse, särskilt i konfliktsituationer. Parlamentet betonar att rasism, diskriminering, främlingsfientlighet, religiös förföljelse och därtill knuten intolerans fortfarande är ett stort problem i hela världen, vilket leder till kränkningar av rättigheterna på alla områden i livet, inbegripet tillgång till utbildning, hälso- och sjukvård, arbete och tillgång till rättslig prövning, och att dessa frågor har förvärrats ytterligare under covid-19-pandemin. Parlamentet begär att EU och dess medlemsstater ska leda den globala kampen mot antisemitism och ser positivt på att EU:s strategi antagits i detta syfte. Parlamentet uppmanar kommissionen, utrikestjänsten och EU:s delegationer att i samarbete med medlemsstaterna och med synpunkter från parlamentet utveckla särskilda lokala strategier för att bidra till att bekämpa diskriminering baserad på kasttillhörighet i de länder som är mest påverkade av detta, i dialog med lokala företrädare och organisationer i det civila samhället, och att bjuda in dem till samråd som följer av EU:s avtal eller instrument, inbegripet människorättsdialoger.

73. Europaparlamentet rekommenderar att parlamentet tar itu med kastbaserad diskriminering i alla sina relevanta utskott (utskottet för utrikesfrågor, utveckling och internationell handel och underutskottet för mänskliga rättigheter) och delegationer, utser en kontaktperson för kastbaserad diskriminering och, vid besök i länder som berörs av frågan, samråder med dalitorganisationer, lyfter fram frågan om kastbaserad diskriminering med parlamentets motparter och med myndigheterna och anordnar en utfrågning för att se över EU:s åtgärder och framsteg som en del av den internationella dagen för avskaffande av rasdiskriminering.

Nationella, etniska och språkliga minoriteter

74. Europaparlamentet beklagar att många länder trots sina åtaganden att skydda minoriteter driver en politik för tvångsassimilering av nationella, etniska och språkliga minoriteter genom att åsidosätta deras rättigheter. Parlamentet framhåller att minoriteter inte bör bli en måltavla eller ett redskap för militära spänningar eller konflikter. Parlamentet påminner om staternas skyldigheter enligt internationella fördrag och avtal att skydda dessa minoriteters rättigheter inom sina respektive territorier. Parlamentet uppmanar regeringarna i EU:s partnerländer att respektera nationella, etniska och språkliga minoriteters rättigheter, inbegripet deras kulturer, språk, religioner, traditioner och historia, för att bevara mångfald och den språkliga och kulturella identiteten. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att aktivt stödja dessa partnerländer i detta syfte. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja skyddet av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna för personer som tillhör minoriteter över hela världen, inbegripet inom de tematiska programmen för mänskliga rättigheter och demokrati inom NDICI – Europa i världen.

Hbtqi-personers rättigheter

75. Europaparlamentet fördömer skarpt de kränkningar av mänskliga rättigheter, inbegripet diskriminering, stigmatisering, godtyckliga frihetsberövanden, tortyr, förföljelse och mord som hbtqi-personer fortsätter att utsättas för runtom i världen. Parlamentet anser att våldsamma metoder och våldshandlingar mot enskilda på grund av deras verkliga eller uppfattade sexuella läggning, könsidentitet, könsuttryck eller könsegenskaper bör bestraffas och att man måste få bukt med sådana metoder och handlingar. Parlamentet betonar att hbtqi-personer och deras försvarare runt om i världen fortsätter att utsättas för människorättskränkningar, inbegripet diskriminering, stigmatisering, förföljelse, våld och mord. Parlamentet uppmanar EU att intensifiera sina insatser för att se till att hbtqi-personer till fullo kan åtnjuta sina mänskliga rättigheter både internt och externt, och att spela en ledande roll i försvaret av deras skydd i sin utrikespolitik. Parlamentet begär ett fullständigt genomförande av jämlikhetsstrategin för hbtqi-personer 2020–2025 som EU:s verktyg för att förbättra situationen för hbtqi-personer runt om i världen. Parlamentet uppmanar EU-institutionerna att föregå med gott

exempel genom att proaktivt försvara hbtqi-personers rättigheter över hela världen och genom att grundligt och konsekvent tillämpa EU:s riktlinjer inom hela EU:s utrikespolitik för att främja och skydda hbtqi-personers åtnjutande av alla mänskliga rättigheter.

Yttrandefrihet, mediefrihet och rätten till information

76. Europaparlamentet understryker hur oerhört viktigt det är med yttrandefrihet, både på och utanför internet, och tillgång till tillförlitlig information för demokratin och för att medborgarutrymmet ska blomstra. Parlamentet är djupt oroat över de ökande begränsningarna och kränkningarna av rätten till integritet, yttrandefrihet, informations- och mötesfrihet som statliga och icke-statliga aktörer har infört i många länder runtom i världen, särskilt för journalister, genom censur eller behovet av självcensur och missbruk av lagar för terrorismbekämpning, penningtvätt, ärekränkning och korruption, som tjänar till att tysta journalister, organisationer i det civila samhället och människorättsförsvarare Parlamentet fördömer användningen av alltför bred terminologi som gör det möjligt för myndigheter att förbjuda otaliga handlingar och kriminalisera legitimt människorättsarbete, och bristen på tillräckliga garantier för de mänskliga rättigheterna i många av dessa rättsakter, särskilt när det gäller rätten till en rättvis rättegång. Parlamentet fördömer dessutom användningen av teknik såsom spionprogram för att förfölja journalister eller hindra eller kontrollera deras arbete. Parlamentet uttrycker dessutom djup oro över journalisters fysiska säkerhet, attacker mot dem, inklusive utomrättsliga avrättningar och godtyckliga frihetsberövanden, och över att över 61 journalister och mediearbetare hittills har dödats 2022.

77. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att skydda yttrandefriheten och att säkerställa allmänhetens tillgång till information på internet som ett sätt att uppnå yttrandefrihet. Parlamentet fördömer de brutala kraftåtgärderna och användningen av våld, trakasserier, godtyckliga frihetsberövanden och utomrättsliga avrättningar mot fredliga demonstranter i ett antal tredjeländer.

78. Europaparlamentet begär att EU ska ge stöd till trovärdiga medie- och informationskällor som bidrar till myndigheters ansvarsskyldighet och till demokratisering. Parlamentet uttrycker oro över den utbredda användningen av strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt (SLAPP-rättegångar) som tystar journalister, aktivister, fackföreningsmedlemmar och människorättsförsvarare, inbegripet miljöförsvarare i fråga om mänskliga rättigheter, över hela världen. Parlamentet understryker att denna praxis ytterligare begränsar utrymmet för det civila samhället och människorättsförsvarare över hela världen, i ett sammanhang där det medborgerliga utrymmet kontinuerligt har krympt i flera år och offentliga myndigheter och privata aktörer i allt högre grad har angripit rätten till yttrandefrihet och förenings- och mötesfrihet. I detta avseende ser parlamentet positivt på kommissionens förslag till direktiv som syftar till att skydda journalister och människorättsförsvarare från att utsättas för rättegångsmissbruk och munkavleprocesser.

79. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att i samordning med medlemsstaterna utarbeta en strategi för att ta itu med den utbredda användningen av munkavleprocesser mot människorättsförsvarare, journalister, aktivister och fackföreningsmedlemmar över hela världen. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen och utrikestjänsten att inkludera vägledning om sätt att tillhandahålla effektivt skydd för offer för munkavleprocesser, bland annat genom ekonomiskt stöd för att täcka rättsliga avgifter, i en sådan strategi. Parlamentet uppmanar EU:s delegationer att dokumentera munkavleprocesser och inkludera dem i sin övervakning, rapportering och bedömning. Parlamentet uppmuntrar lagstiftare i tredjeländer att utarbeta lagförslag i samma syfte, inom ramen för allmänna förslag som syftar till att stödja och skydda yttrandefriheten, inbegripet mediernas frihet och mångfald.

80. Europaparlamentet ser positivt på kommissionens avsikt att finansiera projekt som ska bistå journalister i rättsliga och praktiska frågor, även utanför EU, genom EU:s handlingsplan för demokrati. Parlamentet uppmanar EU att intensifiera sina insatser för att bistå utsatta journalister över hela världen och säkerställa deras säkerhet, bland annat genom att erbjuda dem en fristad och möjligheter att fortsätta sitt arbete om de skulle tvingas lämna sina hem och genom ett nära samarbete med partnerländer i denna fråga, särskilt inom ramen för EU:s partnerskapsavtal med tredjeländer. Parlamentet ser positivt på den roll som program såsom Media4Democracy och den EU-finansierade verksamheten inom det europeiska initiativet för demokrati spelar i detta syfte.

81. Europaparlamentet uttrycker allvarlig oro över begränsningarna av den akademiska friheten och en ökning av censur och fängslanden av akademiker i hela världen, vilka får allvarliga konsekvenser för rätten till utbildning. Parlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att intensifiera sina diplomatiska insatser och sitt skydd och stöd i krissituationer genom bilateralt och multilateralt engagemang i samband med hot mot eller angrepp på den akademiska friheten från statliga och icke-statliga aktörer. Parlamentet uppmanar EU att säkerställa kontinuerligt stöd på hög nivå till Global Campus of Human Rights, som ett flaggskeppsexempel för EU:s stöd till utbildning om mänskliga rättigheter i hela världen.

Rätten till tankefrihet, samvetsfrihet, religions- och trosfrihet

82. Europaparlamentet noterar att det 2021 var 40 år sedan FN:s förklaring om avskaffande av alla former av intolerans och diskriminering på grundval av religion eller övertygelse antogs. Parlamentet påminner om att tanke-, samvets-, religions- och trosfrihet är en grundläggande rättighet för alla människor utan åtskillnad. Parlamentet noterar med stor oro att rätten till tankefrihet, samvetsfrihet, religions- och trosfrihet, rätten att inte ha någon trosuppfattning samt rätten att identifiera sig som ateist eller agnostiker, inbegripet rätten att visa religiösa eller icke-religiösa övertygelser genom uttryck, undervisning och praktik och rätten att lämna sin religion, fortfarande kränks i många länder runt om i världen. Parlamentet betonar de negativa effekterna av covid-19-pandemin, givet att vissa regeringar fortfarande utnyttjar den som förevändning för ytterligare diskriminerande metoder, inbegripet våld mot och skuldbeläggande av religiösa minoriteter. Parlamentet fördömer våld mot och förföljelse av personer som tillhör minoriteter på grund av sin tro eller religion. Parlamentet fördömer att det drabbar många religiösa samfund och trossamfund samt grupper av människor som är ateister, humanister, agnostiker eller som inte identifierar sig med någon religion. Parlamentet noterar med djup oro att icke-religiösa, sekulära och humanistiska organisationer allt oftare förföljs i många länder, bland annat genom uppvigling till våld mot dem, hat och avrättningar i en omfattning som saknar tidigare motstycke.

83. Europaparlamentet fördömer attackerna mot oräkneliga individer och organisationer i det civila samhället som på fredlig väg ifrågasätter, kritiserar eller driver gäck med religiösa trosuppfattningar och påminner om att uttrycket av kritiska åsikter om religion är ett legitimt uttryck för tankefrihet eller konstnärligt skapande.

84. Europaparlamentet uttrycker vidare oro över att religion missbrukas och används som verktyg för att underblåsa intolerans eller undergräva andra mänskliga rättigheter, såsom hbtqi-personers och kvinnors rättigheter, det vill säga sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, samt barns rätt till tanke-, samvets- och religionsfrihet.

85. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att stärka sitt arbete med att skydda rätten till tankefrihet, samvetsfrihet, religions- och trosfrihet, lyfta dessa frågor i FN:s människorättsforum och samarbeta med relevanta mekanismer och kommittéer inom FN. Parlamentet uppmanar kommissionen och rådet att genomföra ambitiösa program för att försvara denna rättighet i hela världen, bland annat genom att uppmuntra och stödja internationella insatser för att samla in bevis för grymma övergrepp på grund av tro eller religion, ställa förövarna inför rätta, verkställa effektiva straffrättsliga påföljder och gottgöra offren. Parlamentet uppmanar rådet, kommissionen, utrikestjänsten och medlemsstaterna att samarbeta med tredjeländer för att anta åtgärder för att förebygga och bekämpa hatbrott i all EU-utrikespolitik. Parlamentet uppmanar utrikestjänsten och EU:s delegationer att, där så är lämpligt, inkludera trosbaserade organisationer i sina dialoger med det civila samhället för att bland annat skräddarsy politiken för mänskliga rättigheter till landsspecifika religiösa och kulturella sammanhang, på grund av vissa trosbaserade organisationers roll när det gäller att hantera humanitära kriser. Parlamentet konstaterar att den befolkning som inte identifierar sig med någon religion inte bör försummas i EU:s politiska ram för tanke-, samvets-, religions- och trosfrihet. Parlamentet efterlyser en utvärdering av 2013 års EU-riktlinjer för främjande och skydd av religions- och trosfrihet, i enlighet med artikel 70 i dessa.

Människorättsförsvarare och civilsamhällesorganisationer

86. Europaparlamentet står helt och fullt bakom människorättsförsvararnas arbete och framhåller de risker de utsätts för i sina strävanden efter att skydda mänskliga rättigheter, inbegripet hot mot dem och deras anhöriga, trakasserier och våld. Parlamentet fördömer att hundratals människorättsförsvarare har dödats med anledning av sitt arbete, bland vilka de flesta var miljöförsvarare. Parlamentet ser positivt på EU:s insatser för att stödja människorättsförsvararna i deras arbete, inbegripet mekanismen ProtectDefenders.eu. Parlamentet begär att dessa insatser ska stärkas så att de ökande riskerna för människorättsförsvarare runt om i världen minskar, inbegripet godtyckliga frihetsberövanden och fängslanden, verbala och fysiska attacker, rättsliga trakasserier och restriktioner och transnationella hot eller förtryck. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att upphäva alla avtal om aktiv utlämning med länder där människorättssituationen är oförenlig med medlemsstaternas internationella skyldigheter i fråga om non-refoulement.

87. Europaparlamentet begär att EU och dess medlemsstater aktivt ska ta itu med försök att på laglig eller administrativ väg täppa till utrymmet för försvaret av mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att utveckla en strategisk vision på hög nivå för att motverka de ökande globala attackerna mot människorättsförsvarare, bland annat genom att anta kraftfulla slutsatser från rådet (utrikes frågor) om en gemensam strategi på hög nivå för EU:s globala åtgärder mot människorättsförsvarare, och att till fullo genomföra sina politiska åtaganden om skydd av människorättsförsvarare, såsom de som ingår i EU:s handlingsplan för demokrati och mänskliga rättigheter 2020–2024 och i EU:s

riktlinjer för mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att ÄVEN aktivt stödja utvecklingen och genomförandet av lämpliga och effektiva skyddssystem för människorättsförsvarare som är i fara eller som befinner sig i en utsatt situation, bl.a. genom ett meningsfullt samråd med dem och på grundval av omfattande riskanalyser av god kvalitet, varvid det måste säkerställas att mekanismerna har ett helhetsperspektiv och förfogar över tillräckliga resurser, att bedöma och hantera riskerna på ett förebyggande sätt och att utarbeta skyddsplaner som verkligen motsvarar enskilda personers, gruppers och samhällens skyddsbehov. Parlamentet begär att EU och dess medlemsstater, särskilt EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter och medlemsstaternas EU-ambassadörer, mer aktivt offentliggör offentliga uttalanden och andra former av offentligt och privat politiskt engagemang till stöd för riskutsatta människorättsförsvarare och dem som suttit fängslade länge, samt bidrar till att dessa får ta emot besök i fängelserna och underlättar externa besök av deras anhöriga. Parlamentet insisterar på att utrikestjänsten och EU:s delegationer särskilt ska uppmärksamma situationen för finalister till och vinnare av Sacharovpriset som befinner sig i fara och att i samarbete med medlemsstaterna och parlamentet vidta kraftfulla åtgärder för att säkerställa deras välbefinnande, säkerhet eller frigivande. Parlamentet uppmanar utrikestjänsten att regelbundet rapportera om de åtgärder som vidtagits i samband med fallen med Sacharovpristagare och -finalister som hålls i förvar, utsätts för begränsningar av deras friheter eller vars vistelseort fortfarande är okänd.

88. Europaparlamentet uttrycker oro över de hinder som människorättsförsvarare stöter på över hela världen för att få tillgång till EU:s humanitära visum och/eller viseringar för kortare vistelse. Parlamentet påminner om betydelsen av detta viktiga verktyg för säkerhet och skydd, som gör det möjligt för människorättsförsvarare att vid behov få tillgång till säkra tillflyktsorter, kunna utnyttja befintliga möjligheter till vila och andrum, dra nytta av tillfälliga omplaceringsprogram och att bedriva viktigt internationellt opinionsbildningsarbete samt mobiliserings- och nätverksarbete på EU:s territorium. Parlamentet efterlyser ett EU-omfattande system för humanitära viseringar för kortare vistelse för tillfällig omplacering av människorättsförsvarare som befinner sig i fara liksom en mer samordnad EU-strategi vad gäller medlemsstaternas utfärdande av nödvisum för människorättsförsvarare. Parlamentet uppmanar EU att utveckla en mer förutsägbar, samordnad och konsekvent viseringspolitik för människorättsförsvarare, som möjliggör flexibla och reaktiva protokoll, även i kritiska situationer.

89. Europaparlamentet fördömer de olika formerna av förbud och begränsningar för det civila samhällets organisationer och deras verksamhet, såsom lagar, inbegripet lagar mot terrorism, vars syfte är att minska det civila samhällets utrymme och tysta röster med avvikande åsikter eller att främja organisationer som sponsras av regeringar i tredjeländer (regeringsstyrda icke-statliga organisationer). Parlamentet beklagar djupt det utbredda antagandet i många länder av lagar om så kallade utländska agenter, som tvingar enskilda personer och organ som mottar finansiering från utlandet att registrera sig själva som utländska agenter Parlamentet är särskilt bekymrat över att dessa lagar används för att stigmatisera och begränsa det civila samhällets och människorättsförsvararnes arbete, bl.a. genom begränsningar av rätten att få tillgång till finansiering. Parlamentet uppmanar EU att samarbeta med motparterna för att få till stånd ett upphävande eller en översyn av sådana lagar, och uppmanar EU:s institutioner och organ, särskilt utrikestjänsten i samordning med kommissionen, att utarbeta en samordnad strategi i detta syfte.

90. Europaparlamentet fördömer att kvinnliga människorättsförsvarare utsätts för könsrelaterade former av våld och inte har tillgång till lämpliga resurser och skyddsmekanismer. Parlamentet förkastar det faktum att kvinnliga människorättsförsvarare och kvinnorättsaktivister fortsätter att utsättas för sexuellt våld, hot och skrämseltaktik, att de kriminaliseras och till och med mördas. Parlamentet beklagar dessutom djupt att kvinnliga människorättsförsvarare som arbetar med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är särskilt utsatta världen över, och uppmanar EU och dess medlemsstater att offentligt och privat fördöma attacker och hot mot människorättsförsvarare som arbetar på detta område, att proaktivt se till att förkämpar för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter företräds på lämpligt sätt vid sina samråd. Parlamentet betonar att EU måste ge politiskt och ekonomiskt stöd till civilsamhällesorganisationer som främjar kvinnors och flickors rättigheter på alla områden.

Migranter och flyktingar

91. Europaparlamentet bekräftar att migranter, flyktingar och tvångsförflyttade personer har omistliga mänskliga rättigheter, vilket måste återspeglas i EU:s migrations- och asylpolitik och i dess samarbete med tredjeländer på detta område. Parlamentet betonar att EU bör stärka sitt arbete med att erkänna och utveckla sätt att bemöta de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och tvångsförflyttning, särskilt kvinnor, barn, etniska, religiösa och trosrelaterade minoriteter och personer med funktionsnedsättning som hör till de mest utsatta grupperna, samt bygga upp motståndskraften i migranternas ursprungssamhällen och hjälpa dem att erbjuda befolkningen möjlighet att leva ett anständigt och tryggt liv i hemlandet. Parlamentet understryker vikten av att hantera migrations- och asylpolitiken i enlighet

med principerna om solidaritet, jämvikt och ansvarsfördelning mellan länder. Parlamentet begär att EU och dess medlemsstater ska stödja både de främsta mottagarländerna samt transitländerna och ursprungsländerna. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att säkerställa att migrationsrelaterad finansiering, utbildning och andra typer av stöd till tredjeländer varken direkt eller indirekt bidrar till kränkningar av de mänskliga rättigheterna, eller till att underblåsa eller cementera straffrihet för sådana kränkningar. Parlamentet upprepar att nära samarbete och förbindelser med tredjeländer fortfarande är mycket viktigt för att förebygga människosmuggling och människohandel. Parlamentet betonar särskilt behovet av att utöka kampen mot organiserade kriminella grupper som ägnar sig åt människohandel, vilket strikt bör överensstämma med internationella människorättsnormer. I detta sammanhang betonar parlamentet att det är avgörande att sprida information och kampanjer för att öka medvetenheten om riskerna med smuggling. Parlamentet begär att EU-finansierade humanitära insatser ska ta hänsyn till barns och andra sårbara gruppers särskilda behov och säkerställa att barn på flykt är skyddade. Parlamentet fördömer i detta avseende placeringen av invandrarbarn i förvarsenheter, särskilt när de separeras från sina föräldrar eller förmyndare. Parlamentet understryker vikten av att utveckla ett effektivt ramverk för säkra och lagliga vägar in i EU och ser i detta avseende positivt på kommissionens meddelande om att locka kompetens och talang till EU, inbegripet genom att utveckla talangpartnerskap med partnerländer.

92. Europaparlamentet påminner om sitt åtagande gällande flyktingars rättigheter i enlighet med internationell människorätt och flyktingrätt, i synnerhet 1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning och dess protokoll från 1967. Parlamentet påminner om att stater har skyldighet att skydda flyktingar och respektera deras rättigheter i enlighet med relevant internationell rätt. Parlamentet fördömer antalet migranter som dör längs migrationsrutterna och olagliga avvisningar i strid med internationell rätt. Parlamentet påminner om att EU och dess medlemsstater, i sina yttre och extraterritoriella åtgärder, avtal och samarbeten på områdena migration, gränser och asyl, bör respektera och skydda de mänskliga rättigheterna, särskilt de som fastställs i stadgan inbegripet rätten till liv, frihet och asyl, genom den individuella bedömningen av asylansökningar och principen om ”non-refoulement”. Parlamentet betonar i detta avseende vikten av att medlemsstaterna föregår med gott exempel genom att strikt upprätthålla sina skyldigheter enligt internationell flyktingrätt och att avsevärt öka sitt stöd till dem som flyr förtryck eller krig, sin värdkapacitet och sina vidarebosättningsåtaganden.

93. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att vara helt transparenta när det gäller fördelningen av medel till tredjeländer för samarbete i migrationsfrågor. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att se till att oberoende EU-organ och experter gör transparenta riskbedömningar på förhand av hur EU:s formella, informella eller ekonomiska samarbete med tredjeländer påverkar migranters, flyktingars och fördrivna personers rättigheter, och att fullt ut beakta dessa bedömningar samt övervakningsmekanismer för att utvärdera hur samarbetet med tredjeländer i fråga om migration påverkar de mänskliga rättigheterna. Parlamentet beklagar att antalet tvångsförflyttade personer över hela världen till följd av förföljelse, konflikter, våld, människorättskränkningar eller händelser som allvarligt stört den allmänna ordningen i slutet av 2021 uppgick till 89 miljoner, varav 36,5 miljoner barn. Parlamentet påminner om att flyktingar och migranter, särskilt papperslösa migranter, har svårt att få tillgång till hälso- och sjukvård runt om i världen, att sexuellt och könsrelaterat våld är vanligt förekommande vid tvångsförflyttningar och att många som drabbats av sexuellt och könsrelaterat våld inte får den grundläggande sexuella och reproduktiva hälso- och sjukvård de behöver. I detta sammanhang betonar parlamentet att det mer än någonsin är nödvändigt med internationella åtgärder och internationellt samarbete för att kunna säkerställa skydd för flyktingar.

Urbefolkningar

94. Europaparlamentet beklagar att urbefolkningar fortfarande utsätts för utbredd och systematisk diskriminering och förföljelse över hela världen, inbegripet tvångsförflyttningar. Parlamentet fördömer godtyckliga gripanden och dödandet av mänskliga rättigheter och markförsvarare som försvarar urbefolkningarnas rättigheter. Parlamentet påminner om att urbefolkningarna spelar en viktig roll för en hållbar förvaltning av naturresurser och för bevarandet av biologisk mångfald. Parlamentet uppmanar med kraft regeringar att bedriva en utvecklings- och miljöpolitik som respekterar ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och inkluderar urbefolkningen och lokalbefolkningen, i linje med FN:s mål för hållbar utveckling. Parlamentet upprepar sin uppmaning till EU, dess medlemsstater och deras partner i det internationella samfundet att vidta alla nödvändiga åtgärder för erkännande, skydd och främjande av urbefolkningars rättigheter, inbegripet deras språk, mark, territorier och resurser, i enlighet med FN:s förklaring om urbefolkningars rättigheter, särskilt när det gäller fritt, föregående och informerat samtycke. Parlamentet rekommenderar att EU och dess medlemsstater inför

hänvisningar till urbefolkningar och de rättigheter som ingår i FN:s förklaring om urbefolkningars rättigheter i de relevanta framväxande ramarna för tillbörlig aktsamhet. Parlamentet bekräftar på nytt behovet av att inrätta en klagomålsmekanism för inlämning av klagomål om kränkningar och missbruk av ursprungsbefolkningars rättigheter till följd av statliga och icke-statliga aktörers verksamheter. Parlamentet rekommenderar de länder som ännu inte ratificerat bestämmelserna i Internationella arbetsorganisationens konvention nr 169 av den 27 juni 1989 om urbefolkningar och stamfolk att göra detta.

Krig och konflikter runt om i världen och deras inverkan på mänskliga rättigheter

95. Europaparlamentet är allvarligt oroat över att krig och militära konflikter runt om i världen fortsätter. Parlamentet betonar att en mängd hot mot mänskliga rättigheter orsakas av modern krigföring och konflikter runt om i världen i dag. Parlamentet understryker att det i sådana konflikter, utöver de statliga parterna, ofta finns icke-statliga aktörer, inbegripet privata militära företag och säkerhetsföretag samt terroristorganisationer. Parlamentet betonar de katastrofala humanitära konsekvenserna av dessa konflikter och de förödande effekterna för civilbefolkningen, som är direkt drabbad och utsätts för allvarliga människorättskränkningar och ofta inte har tillgång till rättslig prövning eller rättsmedel eller bara har begränsad sådan. Parlamentet uppmanar EU att fortsätta att utveckla och genomföra verktyg som gör det möjligt för unionen att reagera snabbt och effektivt på sådana konflikter, inbegripet genom att ta itu med deras bakomliggande orsaker, investera i konfliktförebyggande och medlingsinsatser, eftersträva och bevara utrymme för politiska lösningar, skapa allianser med likasinnade länder och regionala organisationer, ge ytterligare ekonomiskt, tekniskt och personalmässigt stöd till fredsbevarande civila uppdrag och militära insatsuppdrag samt främja förtroendeskapande initiativ mellan krigförande parter. Parlamentet uppmanar EU att hjälpa till att få ett slut på kränkningarna av de mänskliga rättigheterna och att bistå offren.

96. Europaparlamentet fördömer ökningen av överträdelser av demokratiska grundlagar i världen. Parlamentet upprepar sin oro över hotet från militära övertaganden på bekostnad av civila liv, säkerhet och fred. Parlamentet understryker behovet av att stärka ansvarsskyldigheten och bekämpa straffrihet när det gäller kränkningar av de mänskliga rättigheterna och krigsbrott som begåtts till följd av våldsamma regimskiften.

97. Europaparlamentet upprepar att humanitära kriser intensifierar hälsorelaterade utmaningar och påminner om att kvinnor och flickor i krisområden, utsatta grupper som flyktingar, är särskilt utsatta för sexuellt våld, sexuellt överförbara sjukdomar, sexuellt utnyttjande, våldtäkt som vapen i krig och oönskade graviditeter. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ge hög prioritet åt jämställdhet och sexuell och reproduktiv hälsa i sina humanitära insatser, bland annat när det gäller utbildning för humanitära aktörer och framtida finansiering. Parlamentet uppmanar EU att anta ett jämställdhetsperspektiv för att förstå hur konflikter påverkar kvinnor och hbtqi-gruppen och att integrera det i alla sina insatser för konfliktförebyggande och konfliktlösning, fredsbevarande insatser, humanitärt bistånd och återuppbyggnad efter konflikter, övergångsrättvisa samt främjandet av mänskliga rättigheter och demokratiska reformer.

98. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till medlemsstaterna att hjälpa till att begränsa väpnade konflikter och allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter eller internationell humanitär rätt genom att strikt följa bestämmelserna i artikel 7 i FN:s vapenhandelsfördrag om export och exportbedömning och Europeiska unionens gemensamma ståndpunkt om vapenexport ([28]), inbegripet genom att vägra all överföring av vapen och övervakningsutrustning som medför en risk för att de importerande aktörerna begår eller underlättar kränkningar av mänskliga rättigheter eller internationell humanitär rätt.

Rätten till mat och tryggad livsmedelsförsörjning

99. Europaparlamentet upprepar att rätten att inte gå hungrig är en mänsklig rättighet. Parlamentet understryker sin djupa oro över de utmaningar som finns i fråga om rätten till mat och tryggad livsmedelsförsörjning och överkomliga livsmedelspriser i många länder runt om i världen. Parlamentet begär att EU, medlemsstaterna och det internationella samfundet omedelbart ska stärka sitt arbete för att sätta stopp för den framväxande allvarliga livsmedelsbristen. Parlamentet understryker att den besvärliga situationen när det gäller en tryggad livsmedelsförsörjning förvisso har flera orsaker, men att den har förvärrats av många konflikter runt om i världen, däribland aktuella konflikter i länder som är stora globala exportörer av primära livsmedelsprodukter, med enorma konsekvenser i flera områden i världen. Parlamentet fördömer skarpt användningen av eller hotet om osäker livsmedelsförsörjning som ett politiskt vapen i krigföringen.

([28]) Rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L 335, 13.12.2008, s. 99).

100. Europaparlamentet ser med oro att religion, trosuppfattning eller etniskt ursprung kan användas som en diskrimineringsgrund vid utdelningen av livsmedel och humanitärt bistånd i samband med osäker livsmedelsförsörjning och humanitära kriser. Parlamentet uppmanar EU, dess medlemsstater och kommissionen att göra regeringarna i berörda tredjeländer uppmärksamma på denna fråga.

Klimatförändringar och miljö

101. Europaparlamentet understryker att mänskliga rättigheter, en hälsosam miljö och kampen mot klimatförändringarna är avhängiga av varandra. Parlamentet välkomnar framstegen mot ett erkännande av rätten till en ren, hälsosam och hållbar miljö erkänns som en mänsklig rättighet enligt FN:s generalförsamlings resolution 76/300. Parlamentet betonar sin uppskattning av det viktiga arbete som utförts av miljöförsvarare i fråga om mänskliga rättigheter, inbegripet mark- och vattenförsvarare, journalister, undersökande journalister, visselblåsare, advokater och aktivister från ursprungsbefolkningar, för att bevara och skydda miljön trots hot om våld mot dem och risk för deras liv. Parlamentet erkänner dessutom civilsamhällesorganisationernas viktiga roll och ursprungsbefolkningarna för deras ovärderliga arbete för att bevara och skydda miljön.

102. Europaparlamentet betonar att klimatförändringarna äventyrar åtnjutandet av mänskliga rättigheter, inbegripet rätten till livsmedelstrygghet, säkert dricksvatten, sanitet, hälsa och lämpliga bostäder, samt lokalsamhällens rättigheter. Parlamentet förkastar det olagliga utnyttjandet av naturresurser, vilket utgör en stor utmaning för hållbarhet och miljö. Parlamentet uppmärksammar dessutom de risker som klimatförändringarna innebär för fred och säkerhet, eftersom osäker livsmedelsförsörjning och vattenbrist kan leda till konkurrens om naturresurser och i senare led till instabilitet och konflikter inom och mellan stater. Parlamentet betonar att biologisk mångfald och mänskliga rättigheter hänger samman och är avhängiga av varandra och påminner om att staterna i fråga om mänskliga rättigheter har skyldighet att skydda den biologiska mångfalden, som är en förutsättning för dessa rättigheter, bland annat genom att låta invånarna medverka vid beslut som rör den biologiska mångfalden och genom att erbjuda tillgång till effektiva rättsmedel i ärenden som gäller förlorad och försämrad biologisk mångfald.

103. Europaparlamentet uppmanar EU att sträva efter att dels motverka klimatförändringarnas konsekvenser genom att bland annat införa verkningsfulla och hållbara politiska åtgärder, dels följa Parisavtalets mål. Parlamentet begär att EU och dess medlemsstater ska stärka sitt bidrag till kampen mot klimatförändringarna och den minskade biologiska mångfalden globalt, särskilt genom att säkerställa att varor som importeras till EU framställts i enlighet med de mänskliga rättigheter som åtnjuter skydd enligt internationell rätt, inbegripet rättigheter för ursprungsbefolkningar, och inte bidrar till förstörelse av eller skador på naturliga ekosystem, i synnerhet naturskog, med hjälp av en balanserad strategi som inte skadar befolkningarna i tredjeländer. Parlamentet betonar att de minst utvecklade länderna är de som är mest sårbara för klimatförändringar, eftersom de har svårast att stå emot deras förödande effekter, trots att de producerar små mängder växthusgaser jämfört med rikare länder.

Företag, handel och mänskliga rättigheter

104. Europaparlamentet understryker att handelsavtalen ofta ger EU möjlighet att samarbeta med tredjeländer och bemöta deras inhemska situation genom att ställa villkor som bidrar till att höja levnadsstandarden samt ger vissa förutsättningar att förbättra situationen i fråga om mänskliga rättigheter i dessa länder. Parlamentet noterar dock att det i vissa fall har skett få eller inga förbättringar i de berörda länderna. Parlamentet konstaterar att en överdriven och exploaterande affärsverksamhet ofta får negativa konsekvenser för mänskliga rättigheter i tredjeländer. Parlamentet påminner om att de materiella klausulerna i frihandelsavtalen föreskriver att konventionsstaterna måste respektera, skydda och främja de mänskliga rättigheterna i enlighet med den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, sedvanerätten och de internationella konventioner som de ingår i.

105. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att i starkast möjliga ordalag fördöma förtryck av civilsamhället, särskilt när det sker i länder med vilka EU har ingått frihandelsavtal, och att effektivt samarbeta med nationella myndigheter i dessa länder, även på högsta nivå, för att säkerställa att civilsamhället har handlingsfrihet och får delta i lobbyverksamhet och övervaka och dokumentera hur frihandelsavtalen genomförs. Parlamentet uppmanar EU att ta itu med alla överträdelser av åtagandena i frihandelsavtal, inbegripet de som anges i kapitlen om handel och hållbar utveckling och i grundsatserna i partnerskaps- och samarbetsavtal. Parlamentet anser att EU i fall av allvarliga eller utbredda kränkningar bör aktivera människorättsklausulerna och överväga särskilda villkor och lämpliga åtgärder på denna grund, inbegripet inrättandet av ett särskilt organ för övervakning av de mänskliga rättigheterna för att bedöma hur åtagandena i fråga om mänskliga rättigheter i enlighet med frihandelsavtalen respekteras och lämna rekommendationer till parterna.

Onsdagen, 18 januari 2023

106. Europaparlamentet uppmanar EU att konsekvent använda de bestämmelser i handelsavtalen som skyddar de mänskliga rättigheterna, inbegripet närmare bevakning och efterlevnad av åtaganden i fråga om mänskliga rättigheter, och utnyttja människorättsvillkorets fulla potential när tredjeländer ska beviljas förmånstillträde till EU:s marknad. Parlamentet begär särskilt närmare koppling mellan förmånsbehandling och framsteg i fråga om mänskliga rättigheter i den uppdaterade förordningen om det allmänna preferenssystemet (GSP plus). Parlamentet efterlyser ökad transparens i alla steg i förfarandet för beviljandet av GSP plus-status, inbegripet uppföljning av eventuella kränkningar. Parlamentet uppmanar kommissionen att på lämpligt sätt informera parlamentet om frågor på detta område. Parlamentet begär att de parter som deltar i förhandlingarna om EU-avtal som upprättar eller stärker EU:s förbindelser med ett tredjeland att undersöka möjligheten att utfärda en bilateral stående inbjudan att övervaka respektive val. Parlamentet betonar att denna möjlighet även bör tas upp i redan befintliga avtal. Parlamentet upprepar sin begäran till kommissionen om att konsekvensbedömningar systematiskt ska genomföras i fråga om de mänskliga rättigheterna med fokus på riskerna för människorättskränkningar innan ett land beviljas några förmåner, och att eventuella kränkningar skyndsamt ska utredas och bemötas, inbegripet återkallande av GSP plus-statusen om det är motiverat. Parlamentet understryker behovet av tillfredsställande resurser och tydliga förfaranden för att korrekt kunna genomföra konsekvensbedömningarna i fråga om mänskliga rättigheter och övervaka hur de internationella människorättskonventionerna tillämpas. Parlamentet uppmanar i detta avseende till att ge de berörda EU-delegationerna ökade personalresurser för att bidra till dessa bedömningar och EU:s övervakning av förmånstillträde till EU:s marknad inom ramen för GSP+-systemet.

107. Europaparlamentet ser positivt på kommissionens förslag till direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet som ett steg mot att ett ansvarsfullt beteende av företagen främjas i fråga om mänskliga rättigheter, arbetstagarrättigheter och miljörättigheter. Parlamentet betonar vikten av att ställa företagen till svars genom rättsliga mekanismer, inbegripet civilrättsligt ansvar. Parlamentet betonar att direktivets rapporteringskrav när det gäller strategier för hållbarhet och tillbörlig aktsamhet bör gälla alla stora företag och små och medelstora företag som är börsnoterade eller har verksamhet i högriskregioner i världen och ekonomiska högrisksektorer. Parlamentet vill att en särskild artikel om samråd med berörda parter, särskilt berörda personer och lokalsamhällen, fackföreningar, arbetstagarrepresentanter och människorättsförsvarare, ska införas i direktivet.

108. Europaparlamentet fördömer alla former av tvångsarbete och modernt slaveri. Parlamentet understryker att enligt den senaste Global Estimates of Modern Slavery utsattes 2,7 miljoner fler människor för tvångsarbete mellan 2016 och 2021, med upp till 17,3 miljoner människor bara i den privata sektorn. Parlamentet ser positivt på kommissionens förslag till förordning om förbud mot produkter som tillverkats med tvångsarbete på EU:s marknad. Parlamentet betonar också att covid-19-pandemin förvärrade denna tendens. Parlamentet betonar att krisen också ledde till försämrade arbetsvillkor för många arbetstagare och i vissa fall till tvångsarbete. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att leda åtgärder i multinationella forum för att utrota tvångsarbete och modernt slaveri. Parlamentet påminner medlemsstaterna om behovet av att lagföra och fördöma denna verksamhet både i ursprungsländerna och i grupper med internationell rörlighet. Parlamentet upprepar sin uppmaning till att alla länder genomför FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter fullt ut och uppmanar EU-medlemsstaterna som ännu inte har gjort det att anta nationella handlingsplaner om företags rättigheter så snart som möjligt. Parlamentet uppmuntrar EU och dess medlemsstater att på ett konstruktivt och aktivt sätt delta i arbetet i FN:s öppna mellanstatliga arbetsgrupp om transnationella bolag och andra affärsrörelser med avseende på mänskliga rättigheter och anta ett förhandlingsmandat i detta syfte. Parlamentet anser att detta är ett nödvändigt steg för att främja och skydda mänskliga rättigheter.

109. Europaparlamentet fördömer det faktum att auktoritära stater allt oftare står värd för stora idrotts- eller kulturevenemang för att stärka sin internationella legitimitet samtidigt som de i allt större utsträckning kväver det inhemska missnöjet. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att samarbeta med nationella idrottsförbund, företag och civilsamhällesorganisationer när det gäller deras sätt att medverka i sådana evenemang. Parlamentet begär att en ram för EU:s politik om idrott och mänskliga rättigheter ska tas fram.

Mänskliga rättigheter och digital teknik

110. Europaparlamentet betonar att de mänskliga rättigheterna fullt ut måste omfatta den digitala sfären och måste skyddas från olaglig användning av teknik, antingen av statliga eller icke-statliga aktörer som tillhandahåller eller drar nytta av denna teknik. Parlamentet understryker de risker som digital teknik, inbegripet artificiell intelligens, innebär för den personliga friheten, rätten till integritet och demokratin i stort och fördömer den roll som digital teknik har för kränkningar av de mänskliga rättigheterna, särskilt genom övervakning, bevakning, trakasserier och begränsad yttrandefrihet. Parlamentet betonar de hot som desinformationskampanjer i kombination med digitala verktyg utgör. Parlamentet betonar även det specifika hot som ny digital teknik utgör mot människorättsförsvarare, oppositionella, journalister och andra när det gäller att kontrollera, begränsa och undergräva deras verksamhet. Parlamentet efterlyser mer intensiva insatser för att

upprätta en övergripande global rättslig ram för digital teknik, som bör dra nytta av de möjliga fördelar som sådan teknik kan erbjuda för människors välbefinnande, samtidigt som de mänskliga rättigheterna strikt respekteras. Parlamentet betonar vikten av en öppen, fri, stabil och trygg cyberrymd, som värnar de grundläggande värdena demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen. Parlamentet ger sitt fulla stöd till frivilliga, icke-bindande normer för hur staterna ska agera ansvarsfullt i cyberrymden, som omfattar respekt för invånarnas integritet och grundläggande rättigheter. Parlamentet begär att rättsakten om artificiell intelligens (AI) skyndsamt ska antas som ett effektivt verktyg för att säkerställa att AI används i detta syfte, med särskilt fokus på AI-system med hög risk. Parlamentet begär att den uppmärksamhetsekonomi som bland annat används av sociala medieplattformar ska ingå i AI-system med hög risk för att skydda sårbara grupper från att utsättas för desinformation och åsiktsmanipulation.

111. Europaparlamentet fördömer bland annat att auktoritära regimer begränsar invånarnas tillgång till internet, inbegripet nedstängning av internet i samband med offentliga sammankomster och demonstrationer. Parlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att i samarbete med andra demokratiska länder investera i forskning och teknik som möjliggör global tillgång till internet, utan störningar och till ett överkomligt pris. Parlamentet begär att EU ska finansiera forskning som söker efter ändamålsenliga digitala sätt att filtrera och motverka digital spridning av falska nyheter, desinformation och skadlig propaganda.

o

o o

112. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikesfrågor och säkerhetspolitik, EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter, medlemsstaternas regeringar och parlament, FN:s säkerhetsråd, FN:s generalsekreterare, presidenten för den 78:e sessionen i FN:s generalförsamling, presidenten för FN:s människorättsråd, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och EU:s delegationschefer.